

**4 ΜΑΪΟΥ 2024**

## **ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ**

**καθ' ὃ ἐορτάζομεν τὴν θεόσωμον ταφήν  
καὶ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον  
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.**

Πελαγίας μάρτυρος (†290). Ἰλαρίου ὁσίου.

\*\*\*\*\*

### **Ο ΟΡΘΟΣ**

(Τελεῖται συνήθως τῇ Μ. Παρασκευῇ ἐσπέρας· ἐνιαχοῦ ὁμως τελεῖται κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τοῦ Μ. Σαββάτου).

**Ὁ ἱερεύς:** Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ ἀναγνώστης:** Ἀμήν.

**Ὁ ἱερεύς:** Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σῶσον, ἀγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

**Ὁ ἀναγνώστης:** Ἀμήν.

**Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος· ἐλέησον ἡμᾶς. (τρὶς)**

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε, ἰλάσθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα, συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῖν. Ἅγιε, ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος σου.**

**Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον.**

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.**

**Ὁ ἱερεύς:** Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ ἀναγνώστης:** Ἀμήν.

**Κύριε, ἐλέησον (12άκις).**

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.**

**Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.**

**Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ Χριστῷ τῷ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν.**

**Καὶ τοὺς ἐξῆς ψαλμοὺς (ὧν ἀναγινωσκομένων ὁ ἱερεὺς θυμιᾷ διὰ κατζίου).**

**Ψαλμὸς 10' (19).**

**Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ.**

**Ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἀγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντιλάβοιτό σου.**

**Μνησθεῖν πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὄλοκάτωμά σου πιανάτω.**

**Δώη σοι Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.**

**Ἀγαλλιασόμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.**

**Πληρώσαι Κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου· νῦν ἔγνω ὅτι ἔσωσε Κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ.**

Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ· ἐν δυναστείαις ἢ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.

Οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις· ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.

Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον· ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.

Κύριε, σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλεσώμεθά σε.

### Ψαλμὸς κ' (20).

Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν.

Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος· ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.

Ζωὴν ἠτήσατό σε καὶ ἔδωκας αὐτῷ, μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν.

Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος· εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῆ.

Εὐρεθείη ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου· ἡ δεξιὰ σου εὖροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

Ὅτι θήσεις αὐτοὺς εἰς κλίβανον πυρός, εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου.

Κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.

Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἰῶν ἀνθρώπων.

Ὅτι ἐκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βουλάς, αἷς οὐ μὴ δύνωνται στηῆναι.

Ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον· ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ἄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

### Τὸ τρισάγιον.

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος· ἐλέησον ἡμᾶς. (τρὶς)

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε, ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα, συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Ἅγιε, ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ ἀναγνώστης· Ἀμήν.

### Καὶ τὰ τροπάρια·

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι, κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Δόξα.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῇ ἐπὶ νόμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ, τοὺς οἰκτιρμούς σου δώρησαι, Χριστὲ ὁ Θεός· εὐφρανον ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων. Τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, ὄπλον εἰρήνης ἀήττητον τρόπαιον.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Προστασία φοβερὰ καὶ ἀκαταίσχυντε, μὴ παρίδης ἀγαθή, τὰς ἱκεσίας ἡμῶν, πανύμνητε Θεοτόκε· στήριζον ὀρθοδόξων πολιτείαν, σῶζε οὖς ἐκέλευσας βασιλεύειν, καὶ χορηγεῖ αὐτοῖς οὐρανόθεν τὴν νίκην· διότι ἔτεκες τὸν Θεόν, μόνη εὐλογημένη.

**Ὁ ἱερεύς·** Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου· δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Κύριε, ἐλέησον γ'.

**Ὁ ἱερεύς·** Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Κύριε, ἐλέησον γ'.

**Ὁ ἱερεύς·** Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος).

**Ὁ ἀναγνώστης·** Κύριε, ἐλέησον γ'.

**Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως·** Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Ἀμήν.

\*\*\*

## Ο ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ - ΑΙ ΕΥΧΑΙ

**Ὁ ἀναγνώστης·** Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ.

Καὶ εὐθὺς ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεύς·

Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Ἀμήν.

Καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἀναγνώστης) τὸν Ἑξάψαλμον.

Ὁ δὲ ἱερεὺς ἀναγινώσκει μυστικῶς τὰς εὐχὰς τοῦ Ὁρθρου ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπέζης· μετὰ δὲ τὴν πρώτην τριάδα τῶν Ψαλμῶν ἐξεληθὼν συνεχίζει τὴν ἀνάγνωσιν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ Κυρίου.

**Ὁ ἀναγνώστης·**

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. (τρὶς)

Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. (δὶς)

**Ψαλμὸς γ' (3).**

Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; Πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

Σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ· δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου.

Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ.

Ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεταιί μου.

Οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ, τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι.

Ἀνάστα, Κύριε, σῶσόν με, ὁ Θεός μου.

Ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας.

Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

**Καὶ πάλιν.**

Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεταιί μου.

**Ψαλμὸς λζ' (37).**

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου.

Οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου· οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.

Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.

Προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου.

Ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.

Ὅτι αἱ ψοαὶ μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου.

Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

Κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.

Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.

Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν.

Καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητος, καὶ δολιότητος ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.

Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον, καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ.

Καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.

Ὅτι ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα, σὺ εἰσακούση, Κύριε, ὁ Θεός μου.

Ὅτι εἶπον· Μήποτε ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρήμονησαν.

Ὅτι ἐγὼ εἰς μᾶστιγας ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδὼν μου ἐνώπιόν μου ἔστι διαπαντός.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγεῶ καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου.

Οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως.

Οἱ ἀνταποδιδόντες μοι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ἐνδιέβαλλον με, ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην.

Μὴ ἐγκαταλίπης με, Κύριε, ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ.

Πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε, τῆς σωτηρίας μου.

**Καὶ πάλιν.**

Μὴ ἐγκαταλίπης με, Κύριε, ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ.

Πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου.

**Ψαλμὸς ξβ' (62).**

Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω.

Ἐδίψησέ σε ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ.

Οὕτως ἐν τῷ ἀγίῳ ὄφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.

Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωᾶς· τὰ χεῖλη μου ἐπαινέσουσί σε.

Οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῳ τὰς χεῖράς μου.

Ὡς ἐκ στέατος καὶ πύργου ἐμπλησθεῖ ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.

Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὀρθροῖς ἐμελέτων εἰς σέ.

Ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.

Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.

Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου· εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς· παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσσονται.



Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ Θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

### **Καὶ πάλιν.**

Ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ, ὅτι ἐγενήθη βοηθὸς μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλλιάσομαι.

Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου· ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.

### **Καὶ τὰ ἐξῆς ἄνευ μετανοιῶν·**

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· δόξα σοι ὁ Θεός (τρὶς).**

**Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον.**

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

### **Ψαλμὸς πζ' (87).**

**Κύριε, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.**

**Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου.**

**Ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ Ἄδῃ ἤγγισε.**

**Προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος ἀβοήθητος, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος.**

**Ὡσεὶ τραυματῖαι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἀπόσθησαν.**

**Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.**

**Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμὸς σου, καὶ πάντα τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ.**

**Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς.**

**Παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην· οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας.**

**Ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου.**

**Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια; ἢ ἱατροὶ ἀναστήσουσι, καὶ ἐξομολογήσονται σοι;**

**Μὴ διηγῆσεται τις ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;**

**Μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῆ ἐπιλελησμένη;**

**Κἀγὼ πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρῶτ' ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.**

**Ἵνα τί, Κύριε, ἀπωθῆ τὴν ψυχὴν μου; ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;**

**Πτωχὸς εἰμι ἐγώ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου· ὑψωθείς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην.**

**Ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὄργαι σου, οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραζάν με.**

**Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα.**

**Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον, καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.**

### **Καὶ πάλιν.**

**Κύριε, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.**

**Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου.**

### **Ψαλμὸς ρβ' (102).**

**Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.**

**Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ.**

**Τὸν εὐϊλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου.**

**Τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς.**

Τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἢ νεότης σου.

Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ Κύριος, καὶ κριμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις.

Ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωϋσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.

Οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος· οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μνηεῖ.

Οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν.

Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

Καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.

Καθὼς οἰκτεῖρει πατὴρ υἱούς, ὠκτείρησε Κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν· ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη ὅτι χοῦς ἐσμην.

Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει.

Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ.

Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

Καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν, τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.

Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντες οἱ Ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ, ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ· εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

**Καὶ πάλιν.**

Ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ· εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

**Ψαλμὸς ρμβ' (142).**

**Κ**ύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου·

Καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.

Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου· ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου.

Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς, ὡς νεκροὺς αἰῶνος, καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου.

Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.

Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου· ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι.

Ταχὺ εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου.

Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

Ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.

Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἤρα τὴν ψυχὴν μου.

Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον· δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὀδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ· ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ζήσεις με.

Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου· καὶ ἐν τῷ ἔλεει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθροὺς μου.

Καὶ ἀπολεῖς πάντα τοὺς θλίβοντάς τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμι.

**Καὶ πάλιν.**

Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου, καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου. (δίς)

**Εἶτα·**

Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ.

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· δόξα σοι, ὁ Θεός. (τρὶς)

**Καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εὐχῶν ὁ ἱερεὺς ἀσπασάμενος τὴν δεσποτικὴν εἰκόνα εἰσέρχεται διὰ τῆς νοτίου πύλης εἰς τὸ Ἱερόν.**

\* \* \*

## ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ

Πληρωθέντος τοῦ ἐξαπάλμου, ὁ ἱερεὺς λέγει ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπεζῆς τὰ εἰρηνικά, τοῦ χοροῦ ψάλλοντος μεθ' ἐκάστην δέησιν τὸ Κύριε, ἐλέησον.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

[Ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς προστίθεται·

Ἐπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος) ἱερομονάχου καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.]

Ἐπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς πόλεως (ἢ τῆς ἁγίας μονῆς ἢ τῆς χώρας ἢ τῆς νήσου) ταύτης, πάσης (μονῆς) πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσοῦντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ χορός· Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\* \* \*

## ΤΟ «ΘΕΟΣ ΚΥΡΙΟΣ» - ΤΑ ΤΡΟΠΑΡΙΑ

Ἦχος β'.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

**Στίχ. α'.** Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

**Στίχ. β'.** Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

**Στίχ. γ'.** Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

**Καὶ τὰ ἐπόμενα τροπάρια.**

**Ἦχος β'.**

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ, ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελών, τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ, εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ, κηδεύσας ἀπέθετο.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Ὅτε κατήλθες πρὸς τὸν θάνατον, ἡ ζωὴ ἢ ἀθάνατος, τότε τὸν ἄδην ἐνέκρωσας, τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος· ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας, ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι αἱ δυνάμεις, τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον· Ζωοδότα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν δόξα σοι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ταῖς Μυροφόροις γυναιξί, παρὰ τὸ μνήμα ἐπιστάς, ὁ ἄγγελος ἐβόα· Τὰ μύρα τοῖς θνητοῖς, ὑπάρχει ἀρμόδια, Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς, ἐδείχθη ἀλλότριος.

**Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις:**  
Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

\*\*\*

**Σημείωσις:** Κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν, στιχολογοῦμεν ἐνταῦθα τὸν Ἄμωμον εἰς στάσεις τρεῖς μετὰ τῶν ἐγκωμίων, ψάλλοντες ἀνὰ ἓν τροπάριον μεθ' ἑκάστον στίχον καὶ εἶτα τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια.

Ὁ Ἄμωμος (ψαλμὸς 118) παρατίθεται ἐν τῷ παραρτήματι τοῦ παρόντος πονήματος.

\*\*\*

## ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

**Καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα καθίσματα.**

**Ἦχος α'.** Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἀρώμασι θείοις, τὸ σῶμα τὸ σεπτόν, ἐξαιτήσας Πιλάτω, μυρίζει καὶ τίθησιν, Ἰωσήφ καινῷ μνήματι· ὅθεν ὄρθρια, αἱ μυροφόροι γυναῖκες, ἀνεβόησαν· Δεῖξον ἡμῖν ὡς προεῖπας, Χριστέ, τὴν ἀνάστασιν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Δεῖξον ἡμῖν ὡς προεῖπας, Χριστέ, τὴν ἀνάστασιν.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

**Ἔτερον ὁμοιον.**

Ἐξέστησαν χοροί, τῶν ἀγγέλων ὄρωντες, τὸν ἐν τοῖς τοῦ Πατρός, καθεζόμενον κόλποις, πῶς τάφῳ κατατίθεται, ὡς νεκρὸς ὁ ἀθάνατος· ὃν τὰ τάγματα, τὰ τῶν ἀγγέλων κυκλοῦσι, καὶ δοξάζουσι, σὺν τοῖς νεκροῖς ἐν τῷ ἄδῃ, ὡς κτίστην καὶ Κύριον.

\*\*\*

**Ὁ ἀναγνώστης τὸν ψαλμὸν ν' (50).**

Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσησέ με ἡ μήτηρ μου.

Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.



Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην·  
ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁ-  
μαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξά-  
λειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,  
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις  
μου.

Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου,  
καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης  
ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου  
σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριζόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς  
ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

Ῥῥσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς  
σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου  
τὴν δικαιοσύνην σου.

Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα  
μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν· ὀλοκαυ-  
τώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρ-  
δίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ  
Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σι-  
ῶν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ.

Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀνα-  
φορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου  
μόσχους.

\* \* \*

## Ο ΚΑΝΩΝ

Καὶ ψάλλομεν τὸν παρόντα κανόνα,  
οὗ ἡ ἀκροστιχὶς ἐκτὸς τῶν εἰρμῶν  
τῶν τεσσάρων πρώτων ᾠδῶν·  
Καὶ σήμερον δὲ Σάββατον μέλω μέγα.

Ποίημα Κασσιανῆς μοναχῆς,  
Μάρκου ἐπισκόπου Ἰδρουῦντος,  
καὶ Κοσμᾶ μοναχοῦ\*.

\* Ἐκάστης ᾠδῆς τὰ τροπάρια μετὰ τοῦ εἰρμοῦ ψάλ-  
λονται εἰς ἕξ ἢ χάριν συντομίας εἰς τέσσαρα. Ὁ εἰρ-  
μὸς ψάλλεται ἄνευ τινὸς στίχου· τῶν δύο τελευταί-  
ων τροπαρίων προτάσσεται τὸ Δόξα Πατρὶ καὶ τὸ  
Καὶ νῦν, τῶν δὲ ἐνδιαμέσων τροπαρίων τὸ Δόξα σοι,  
ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Εἰς τὸ τέλος ἐπαναλαμβάνε-  
ται ὁ εἰρμὸς ὡς καταβασία. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν δι' ὅ-  
λους τοὺς κανόνας τῆς Μ. Ἑβδομάδος.

\* Ὁ ἀρχικὸς κανὼν τοῦ Μ. Σαββάτου, ποιηθεὶς ὑπὸ  
τοῦ Κοσμᾶ, ἦτο τετραῶδιον περιλαμβάνον τὰς ᾠδὰς  
στ' -θ' καὶ ἔχον ἀκροστιχίδα «Σάββατον μέλω μέ-  
γα». Τὸν κανόνα τοῦτον συνεπλήρωσεν ἡ Κασσιανὴ  
δι' ἑτέρου τετραῶδιου περιλαμβάνοντος τὰς ᾠδὰς  
α' -ε'. Ὁ δὲ Μᾶρκος ἐκράτησε μόνον τοὺς εἰρμούς  
τῆς Κασσιανῆς, ἀντικατέστησε δὲ τὰ τροπάρια τῶν  
τεσσάρων πρώτων ᾠδῶν διὰ τῶν σήμερον ψαλλομέ-  
νων ὑπὸ ἀκροστιχίδα «Καὶ σήμερον δέ». Οὕτως ὁ  
κανὼν ἔλαβε τὴν σημερινήν του μορφήν.

ᾠδὴ α'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ εἰρμὸς.

Κύματι θαλάσσης, τὸν κρύψαντα πάλαι, διώ-  
κτην τύραννον, ὑπὸ γῆς ἔκρυψαν, τῶν σεσω-  
σμένων οἱ παῖδες· ἀλλ' ἡμεῖς ὡς αἱ νεάνιδες,  
τῷ Κυρίῳ ἄσωμεν. Ἐνδόξως γὰρ δεδόξα-  
σται.

Τροπάρια.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Κύριε Θεέ μου, ἐξόδιον ὕμνον, καὶ ἐπιτάφι-  
ον, ᾠδὴν σοι ἄσομαι, τῷ τῇ ταφῇ σου ζωῆς  
μοι, τὰς εἰσόδους διανοίξαντι, καὶ θανάτω  
θάνατον, καὶ Ἄδην θανατώσαντι.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Ἄνω σε ἐν θρόνῳ, καὶ κάτω ἐν τάφῳ, τὰ ὑ-  
περκόσμια, καὶ ὑποχθόνια, κατανοοῦντα Σω-  
τῆρ μου, ἐδονεῖτο τῇ νεκρώσει σου· ὑπὲρ  
νοῦν ὠράθης γάρ, νεκρὸς ζωαρχικώτατος.

Και νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἵνα σου τῆς δόξης, τὰ πάντα πληρώσης, κα-  
ταπεφοίτηκας, ἐν κατωτάτοις τῆς γῆς· ἀπό  
γὰρ σοῦ οὐκ ἐκρύβη, ἡ ὑπόστασις μου ἢ ἐν  
Ἀδάμ, καὶ ταφείς φθαρέντα με, καινοποιεῖς  
Φιλάνθρωπε.

**Καταβασία.**

(Τὸ τέλος αὐτῆς ψάλλει ὁ β' χορός).

Κύματι θαλάσσης, τὸν κρύψαντα πάλαι, διώ-  
κτην τύραννον, ὑπὸ γῆς ἔκρυψαν, τῶν σεσω-  
σμένων οἱ παῖδες· ἀλλ' ἡμεῖς ὡς αἱ νεάνιδες,  
τῷ Κυρίῳ ἄσωμεν. Ἐνδόξως γὰρ δεδόξα-  
σται.

**ᾠδὴ γ'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ εἰρμός.**

Σὲ τὸν ἐπὶ ὑδάτων, κρεμάσαντα πᾶσαν τὴν  
γῆν ἀσχέτως, ἡ κτίσις κατιδοῦσα, ἐν τῷ Κρα-  
νίῳ κρεμάμενον, θάμβει πολλῶ συνείχετο·  
Οὐκ ἔστιν ἅγιος, πλήν σου Κύριε κραυγά-  
ζουσα.

**Τροπάρια.**

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Σύμβολα τῆς ταφῆς σου, παρέδειξας τὰς ὁ-  
ράσεις πληθύνας· νῦν δὲ τὰ κρύφια σου, θε-  
ανδρικῶς διετρέάνωσας, καὶ τοῖς ἐν ἄδη Δέ-  
σποτα. Οὐκ ἔστιν ἅγιος, πλήν σου Κύριε  
κραυγάζουσιν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Ἦπλωσας τὰς παλάμας, καὶ ἦνωσας τὰ τὸ  
πρὶν διεστῶτα, καταστολῆ δὲ Σῶτερ, τῇ ἐν  
σινδόνι καὶ μνήματι, πεπεδημένους ἔλυσας·  
Οὐκ ἔστιν ἅγιος, πλήν σου Κύριε, κραυγά-  
ζοντας.

Και νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μνήματι καὶ σφραγῖσιν, Ἀχώρητε συνεσχέ-  
θης βουλήσει· καὶ γὰρ τὴν δύναμίν σου, ταῖς  
ἐνεργείαις ἐγνώρισας, θεουργικῶς τοῖς μέλ-  
πουσιν· Οὐκ ἔστιν ἅγιος, πλήν σου Κύριε φι-  
λάνθρωπε.

**Καταβασία.**

Σὲ τὸν ἐπὶ ὑδάτων, κρεμάσαντα πᾶσαν τὴν  
γῆν ἀσχέτως, ἡ κτίσις κατιδοῦσα, ἐν τῷ Κρα-  
νίῳ κρεμάμενον, θάμβει πολλῶ συνείχετο·  
Οὐκ ἔστιν ἅγιος, πλήν σου Κύριε κραυγά-  
ζουσα.

**Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·**

Ἵτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

\*\*\*

**ΜΕΣΩΔΙΟΝ ΚΑΘΙΣΜΑ**

**Ὁ α' χορός· Κάθισμα. Ἦχος α'. Αυτόμελον.**

Τὸν τάφον σου Σωτήρ, στρατιῶται τηροῦν-  
τες, νεκροὶ τῇ ἀστραπῇ, τοῦ ὀφθέντος Ἀγγέ-  
λου, ἐγένοντο κηρύττοντος, γυναιξὶ τὴν Ἀνά-  
στασιν. Σὲ δοξάζομεν, τὸν τῆς φθορᾶς κα-  
θαιρέτην· σοὶ προσπίπτομεν, τῷ ἀναστάντι  
ἐκ τάφου, καὶ μόνῳ Θεῷ ἡμῶν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Και νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

**Τὸ αὐτό.**

Τὸν τάφον σου Σωτήρ, ..

\*\*\*

**Εἶτα αἱ δ', ε' καὶ ζ' ᾠδαὶ τοῦ κανόνος.**

**ᾠδὴ δ'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ εἰρμός.**

Τὴν ἐν Σταυρῷ σου θεῖαν κένωσιν, προορῶν  
Ἀββακούμ, ἐξεστηκῶς ἐβόα· Σὺ δυναστῶν  
διέκοψας, κράτος Ἀγαθέ, ὁμιλῶν τοῖς ἐν Ἄ-  
δη, ὡς παντοδύναμος.

**Τροπάρια.**

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ἐβδόμη σήμερον ἠγίασας, ἦν εὐλόγησας  
πρὶν, καταπαύσει τῶν ἔργων· παράγεις γὰρ  
τὰ σύμπαντα, καὶ καινοποιεῖς, σαββατίζων  
Σωτήρ μου, καὶ ἀνακτώμενος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Ῥωμαλεότητι τοῦ κρείττονος, ἐκνικήσαντός  
σου, τῆς σαρκὸς ἢ ψυχῆ σου, διήρηται σπα-

ράπτουσα, ἄμφω γὰρ δεσμούς, τοῦ θανάτου  
καὶ Ἄδου, Λόγε τῷ κράτει σου.

**Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Ὁ Ἄδης** Λόγε συναντήσας σοι, ἐπικράνθη  
βροτόν, ὀρῶν τεθεωμένον, κατάστικτον τοῖς  
μάλωσι, καὶ πανσθενουργόν, τῷ φρικτῷ τῆς  
μορφῆς δέ, διαπεφώνηκεν.

### **Καταβασία.**

Τὴν ἐν Σταυρῷ σου θεῖαν κένωσιν, προορῶν  
Ἀββακούμ, ἐξεστηκῶς ἐβόα· Σὺ δυναστῶν  
διέκοψας, κράτος Ἀγαθέ, ὀμιλῶν τοῖς ἐν Ἄ-  
δῃ, ὡς παντοδύναμος.

**Ῥδὴ ε΄. Ἦχος πλ. β΄. Ὁ εἰρμός.**

**Θεοφανείας** σου Χριστέ, τῆς πρὸς ἡμᾶς συμ-  
παθῶς γενομένης, Ἡσαΐας φῶς ἰδὼν ἀνέσπε-  
ρον, ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας ἐκραύγαζεν· Ἀνα-  
στήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν  
τοῖς μνημείοις, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ γῆ, ἀγαλ-  
λιάσονται.

### **Τροπάρια.**

**Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.**

**Νεοποιεῖς** τοὺς γηγενεῖς, ὁ πλαστουργὸς χοῖ-  
κὸς χρηματίσας, καὶ σινδῶν καὶ τάφος ὑπεμ-  
φαίνουσι, τὸ συνόν σοι Λόγε μυστήριον· ὁ  
εὐσχήμων γὰρ βουλευτής, τὴν τοῦ σὲ φύσαν-  
τος βουλήν σχηματίζει, ἐν σοὶ μεγαλοπρεπῶς  
καινοποιοῦντός με.

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.**

**Διὰ θανάτου** τὸ θνητόν, διὰ ταφῆς τὸ φθαρ-  
τὸν μεταβάλλεις· ἀφθαρτίζεις γὰρ θεοπρεπέ-  
στατα, ἀπαθανατίζων τὸ πρόσλημμα· ἢ γὰρ  
σάρξ σου διαφθοράν, οὐκ εἶδε Δέσποτα οὐδὲ  
ἢ ψυχὴ σου, εἰς Ἄδου ξενοπρεπῶς, ἐγκατα-  
λέλειπται.

**Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Ἐξ ἀλοχεύτου** προελθὼν, καὶ λογχευθεὶς τὴν  
πλευρὰν Πλαστουργέ μου, ἐξ αὐτῆς εἰργάσω  
τὴν ἀνάπλασιν, τὴν τῆς Εὐσας Ἀδάμ γενόμε-  
νος, ἀφυπνώσας ὑπερφυῶς, ὕπνον φυσίζων

καὶ ζωνῆν ἐγείρας, ἐξ ὕπνου καὶ τῆς φθορᾶς,  
ὡς παντοδύναμος.

### **Καταβασία.**

**Θεοφανείας** σου Χριστέ, τῆς πρὸς ἡμᾶς συμ-  
παθῶς γενομένης, Ἡσαΐας φῶς ἰδὼν ἀνέσπε-  
ρον, ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας ἐκραύγαζεν· Ἀνα-  
στήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν  
τοῖς μνημείοις, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ γῆ, ἀγαλ-  
λιάσονται.

**Ῥδὴ ς΄. Ἦχος πλ. β΄. Ὁ εἰρμός.**

**Συνεσχέθη,** ἀλλ' οὐ κατεσχέθη, στέρνοις κη-  
τῶις Ἰωνᾶς· σοῦ γὰρ τὸν τύπον φέρων, τοῦ  
παθόντος καὶ ταφῆ δοθέντος, ὡς ἐκ θαλάμου  
τοῦ θηρὸς ἀνέθορε, προσεφώνει δὲ τῇ κου-  
στωδίᾳ· Οἱ φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ,  
ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατελίπετε.

### **Τροπάρια.**

**Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.**

**Ἀνηρέθης,** ἀλλ' οὐ διηρέθης, Λόγε ἥς μετέ-  
σχες σαρκός· εἰ γὰρ καὶ λέλυται σου, ὁ ναὸς  
ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάθους, ἀλλὰ καὶ οὕτω μία  
ἦν ὑπόστασις, τῆς Θεότητος καὶ τῆς σαρκός  
σου· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ εἰς ὑπάρχεις Υἱός,  
Λόγος τοῦ Θεοῦ, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.**

**Βροτοκτόνον,** ἀλλ' οὐ θεοκτόνον, ἔφυ τὸ  
πταῖσμα τοῦ Ἀδάμ· εἰ γὰρ καὶ πέπονθέ σου,  
τῆς σαρκὸς ἢ χοϊκῆ οὐσία, ἀλλ' ἢ Θεότης ἀ-  
παθῆς διέμεινε· τὸ φθαρτὸν δέ σου πρὸς ἀ-  
φθαρσίαν, μετεστοιχείωσας, καὶ ἀφθάρτου  
ζωῆς, ἔδειξας πηγὴν ἐξ ἀναστάσεως.

**Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Βασιλεύει,** ἀλλ' οὐκ αἰωνίζει, Ἄδης τοῦ γέ-  
νους τῶν βροτῶν· σὺ γὰρ τεθεὶς ἐν τάφῳ,  
Κραταῖε ζωαρχικῆ παλάμη, τὰ τοῦ θανάτου  
κλειθρα διεσπάραξας, καὶ ἐκήρυξας τοῖς ἀπ'  
αἰῶνος, ἐκεῖ καθεύδουσι λύτρωσιν ἀψευδῆ,  
Σῶτερ γεγωνῶς νεκρῶν πρωτότοκος.

## Καταβασία.

Συνεσχέθη, ἀλλ' οὐ κατεσχέθη, στέρνοις κη-  
τώοις Ἰωνᾶς· σοῦ γὰρ τὸν τύπον φέρων, τοῦ  
παθόντος καὶ ταφῆ δοθέντος, ὡς ἐκ θαλάμου  
τοῦ θηρὸς ἀνέθορε, προσεφώνει δὲ τῇ κου-  
στωδία· Οἱ φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ,  
ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατελίπετε.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·  
Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης...

\* \* \*

## ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ, ΟΙΚΟΣ, ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ

Ὁ ἀναγνώστης τὸ Κοντάκιον.

Ποίημα Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ.

Ἦχος β'. Χειρόγραφον εἰκόνα.

Τὴν ἄβυσσον ὁ κλείσας, νεκρὸς ὁράται· καὶ  
σμήρνη καὶ σινδόνι, ἐνειλημένος, ἐν μνημεῖῳ  
κατατίθεται, ὡς θνητὸς ὁ Ἀθάνατος. Γυναῖ-  
κες δὲ αὐτόν, ἤλθον μυρίσαι, κλαίουσαι, πι-  
κρῶς καὶ ἐκβοᾶσαι· Τοῦτο Σάββατόν ἐστι,  
τὸ ὑπερευλογημένον, ἐν ᾧ Χριστὸς ἀφυπνώ-  
σας, ἀναστήσεται τριήμερος.

Ὁ Οἶκος. Τάχυνον ὁ οἰκτίρμων.

Ὁ συνέχων τὰ πάντα, ἐπὶ σταυροῦ ἀνυψώθη,  
καὶ θρηνεῖ πᾶσα ἡ κτίσις· τοῦτον βλέπουσα  
κρεμάμενον, γυμνὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου, ὁ ἥλιος  
τὰς ἀκτίνας ἀπέκρυψε καὶ τὸ φέγγος, οἱ ἀ-  
στέρες ἀπεβάλλοντο· ἡ γῆ δὲ σὺν πολλῶ, τῷ  
φόβῳ, συνεκλονεῖτο· ἡ θάλασσα ἔφυγε, καὶ  
αἱ πέτραι διερρήγγυντο· μνημεῖα δὲ πολλὰ ἠ-  
νεώχθησαν, καὶ σώματα ἠγέρθησαν ἁγίων  
ἀνδρῶν· Ἄδης κάτω στενάζει· καὶ Ἰουδαῖοι  
σκέπτονται, συκοφαντῆσαι Χριστοῦ τὴν Ἀ-  
νάστασιν· τὰ δὲ γυναῖα κράζουσι· Τοῦτο  
Σάββατόν ἐστι, τὸ ὑπερευλογημένον, ἐν ᾧ  
Χριστὸς ἀφυπνώσας, ἀναστήσεται τριήμε-  
ρος.

Συναξάριον. Πρῶτον τοῦ Μηναιίου.

Τῇ Δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, μνήμη τῆς ἁγίας  
μάρτυρος Πελαγίας τῆς ἐκ Ταρσοῦ καὶ ἐν  
Ῥώμῃ ἀθλησάσης. (†287)

Στίχ. Βοὸς τὸ χαλκούργημα πῦρ φανὲν φλέγον,  
Βληθεῖσαν ἔνδον τὴν Πελαγίαν φλέγει.

Ἀμφὶ τετάρτη Πελαγίη καύθη βοῖ χαλκῶ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυ-  
ρος Ὀλβιανοῦ, ἐπισκόπου Ἀνέου ἐν Μικρᾷ  
Ἀσία, καὶ τῶν συναθλησάντων μαθητῶν αὐ-  
τοῦ. (†304)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τῶν ἁγίων τοῦ Χρι-  
στοῦ μαρτύρων Ἀφροδισίου, Λεοντίου, Ἀν-  
τωνίνου, Μελδᾶ, Βαλεριανοῦ, Μακροβίου,  
καὶ τοῦ πλήθους τῶν σὺν αὐτοῖς ἐν Σκυθοπό-  
λει τῆς Παλαιστίνης μαρτυρησάντων. (ἀρχαῖ  
δ' αἰ.)

Στίχ. Ἐκ Σκυθοπόλεως εἰς Πόλιν τὴν θεῖαν,  
Χωροῦσι Μάρτυρες ληψόμενοι στέφη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡ-  
μῶν Ἰλαρίου τοῦ ἐρημίτου καὶ θαυματουργοῦ.

Στίχ. Ἐγνων τὸν Ἰλᾶριον ἰλαρὸν φύσει,  
Ὅς θαυματουργεῖ κἂν τάφῳ τεθειμένος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡ-  
μῶν Νικηφόρου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ  
Μηδικίου. (†813)

Στίχ. Τῆς ἀρετῆς τὸ θεῖον ἦρατο στέφος,  
Ὁ θεῖος ἀρθεῖς ἐκ βίου Νικηφόρος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἀνάμνησις τῆς ἀνακομιδῆς  
τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου καὶ φίλου τοῦ Χρι-  
στοῦ Λαζάρου καὶ τῆς μυροφόρου Μαρίας  
τῆς Μαγδαληνῆς, γενομένης ἐπὶ Λέοντος τοῦ  
φιλοσόφου. (890)

Στίχ. Σὺ καὶ νεκρὰ ζῆς, εἰ σιγᾶς δὲ τῇ πόλει,  
Ἐχει τις ὡς πρὶν ἕκστασις σε, Μαρία.

Δείμας σοι οἶκον ὁ φιλόχριστος ἄναξ,  
«Λάζαρε δεῦρο» χριστομιμήτως κράζει.

Φάσκει, Ῥαβουνί, Μαρία Χριστῷ πάλιν·  
Λέγει, τί, Χριστός· Θάψαν ἄστου με σκέπε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡ-  
μῶν Ἀθανασίου ἐπισκόπου Κορίνθου,.  
(†957)

Στίχ. Ἀθανασίῳ προσφέρειν αἶνον πρέπον.  
Ἀξίαν αἶνου ἀρετὴν γὰρ εἴλετο.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυ-  
ρος Πορφυρίου. (†250)



Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Κουρκοδόμου (**Curcodomus**) τοῦ διακόνου, συνδρομητοῦ τοῦ ἁγίου Περεγρίνου. (β' αἰ.)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐράσμου (**Elmo**), ἐπισκόπου Φορμίας (**Formiae**) καὶ Καμπανίας, καὶ εἴκοσι χιλιάδων σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων. (†303)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Φλωριανοῦ καὶ μ' (40) σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἐν Λὸρς (**Lorsch**) τῆς Αὐστρίας. (†304)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τῆς ὁσίας Μόνικας, μητρὸς τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰππῶνος, τῆς ἐκ Ταγάστης τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐν Ὀστία τῆς Ἰταλίας κοιμηθείσης. (†387)

**Στίχ.** Μήτηρ τέξασα σαρκί τε καὶ δακρύοις,  
Αὐγουστῖνον Μόνικα ἐδείχθη μόνη.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου Νεποτιανοῦ (**Nepotianus**), ἐπισκόπου Ἀλτίνου (**Altino**) πλησίον τῆς Βενετίας. (†395)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου Βενερίου (**Venerius**), β' ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ὑποστηρικτοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. (†409)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου Κονλέθου (**Conleth**), α' ἐπισκόπου Κιλδάρης (**Kildare**) ἐν Ἰρλανδία. (~†519)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀντωνίου, μαθητοῦ τοῦ ὁσίου Βενεδίκτου, κτίτορος τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰουλιανοῦ ἐν Τουρώνη (**Tours**) τῆς Γαλλίας. (ζ' αἰ.)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ὁσίου Ἐθελρέδου (**Æthelred**), βασιλέως τῆς Μερκίας, ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι καταλιπόντος τὸν βίον. (†716)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου Σακέρδου (**Sacerdos**), ἐπισκόπου Λεμοβίκης (**Lemovices, Limoges**) ἐν Γαλλία. (†720)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου Γοτθάρδου (**Gotthard**), ἐπισκόπου Χιλδεσάιμ (**Hildesheim**) ἐν Γερμανία. (†1038)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τῆς ἁγίας Θεοδοσίας, πριγκιπίσσης τοῦ Βλαδιμήρ, μητρὸς τοῦ ἁγίου Αλεξάνδρου Νιέφσκυ. (†1244)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου, τοῦ ἠσυχάσαντος ἐν τοῖς ἐρημικωτέροις τοῦ Ἄθω, καὶ συγγράψαντος τὴν σοφὴν μέθοδον περὶ νοεραῶς προσευχῆς. (†1340)

**Στίχ.** Σοὶ χάριν ἴσμεν, ὦ Πάτερ Νικηφόρε,  
Τέχνην Προσευχῆς, ἣν ἀφήκας τῷ βίῳ.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τῶν ὁσίων ἀδελφῶν Ἀλφάνωφ· Κλήμεντος, Κυρίλλου, Νικηφόρου, Νικήτα καὶ Ἰσαάκ, τῶν ἐν Νόβγκοροντ θεοφιλῶς ἀσκησάντων καὶ κτιτόρων τῆς μονῆς Σοκολνίτσκι. (1389)

**Στίχ.** Ὅσιοχριστάνυμος πενταδελφία,  
Χριστῷ σύνεστιν, Ἄλφα τε καὶ Ὠμέγα.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Ἰωάννου (**Βασίλιεφ**), τοῦ πρεσβυτέρου. (†1942)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Νικολάου (**Τοχτούεφ**), τοῦ διακόνου. (†1943)

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Βασιλείου (**Μαρτύς**), πρωτοπρεσβυτέρου, ἐν Τερατὺν τῆς Πολωνίας ὑπὸ συμμοριτῶν ἀναιρεθέντος. (†1945)

\*

**Καὶ τοῦ Τριωδίου τὸ παρόν.**

Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, τὴν θεόσωμον Ταφήν, καὶ τὴν εἰς Ἄδου Κάθοδον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐορτάζομεν, δι' ὧν τῆς φθορᾶς τὸ ἡμέτερον γένος ἀνακληθέν, πρὸς αἰωνίαν ζωὴν μεταβέβηκε.

**Στίχ.** Μάτην φυλάττεις τὸν τάφον, κουστωδιά·  
Οὐ γὰρ καθέξει τύμβος αὐτοζωΐαν.

Τῆ ἀνεκφράστῳ σου συγκαταβάσει, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

\*\*\*

**Εἶτα αἱ ζ' καὶ η' ὥραι τοῦ κανόνος.**

**ᾠδὴ ζ'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ εἰρμός.**

Ἄφραστον θαῦμα! ὁ ἐν καμίνῳ ῥυσάμενος,  
τοὺς ὁσίους Παῖδας ἐκ φλογός, ἐν τάφῳ νεκρός,  
ἄπνους κατατίθεται, εἰς σωτηρίαν ἡ-

μῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

### Τροπάρια.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Τέτρωται Ἄδης, ἐν τῇ καρδίᾳ δεξάμενος, τὸν τρωθέντα λόγῃ τὴν πλευράν, καὶ στένει πυρί, θείῳ δαπανώμενος, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ὅλβιος τάφος! ἐν ἑαυτῷ γὰρ δεξάμενος, ὡς ὑπνοῦντα τὸν Δημιουργόν, ζωῆς θησαυρός, θεῖος ἀναδέδεικται, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Νόμῳ θανόντων, τὴν ἐν τῷ τάφῳ κατάθεσιν, ἢ τῶν ὅλων δέχεται ζωή, καὶ τοῦτον πηγὴν, δείκνυσιν ἐγέρσεως, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μία ὑπῆρχεν, ἢ ἐν τῷ Ἄδῃ ἀχώριστος, καὶ ἐν τάφῳ καὶ ἐν τῇ Ἐδέμ, Θεότης Χριστοῦ, σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

### Καταβασία.

Ἄφραστον θαῦμα! ὁ ἐν καμίνῳ ῥυσάμενος, τοὺς ὀσίους Παῖδας ἐκ φλογός, ἐν τάφῳ νεκρός, ἄπνους κατατίθεται, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελωδούντων· Λυτρωτά, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ῥδὴ ἦ´. Ἦχος πλ. β´. Ὁ εἰρμός.

Ἐκστηθι φρίττων οὐρανέ, καὶ σαλευθήτωσαν, τὰ θεμέλια τῆς γῆς· ἰδοὺ γὰρ ἐν νεκροῖς λογίζεται, ὁ ἐν ὑψίστοις οἰκῶν, καὶ τάφῳ σμικρῷ ξενοδοχεῖται· ὃν Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

### Τροπάρια.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λέλυται ἄχραντος ναός, τὴν πεπτωκυῖαν δέ, συνανίστησι σκηνήν· Ἀδὰμ γὰρ τῷ προτέρῳ δεύτερος, ὁ ἐν ὑψίστοις οἰκῶν, κατήλθε μέχρις Ἄδου ταμείων· ὃν Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν  
καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον·  
ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν  
αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Πέπανται τόλμα μαθητῶν, Ἀριμαθαῖος δέ, ἀριστεύει Ἰωσήφ· νεκρὸν γὰρ καὶ γυμνὸν θεώμενος, τὸν ἐπὶ πάντων Θεόν, αἰτεῖται καὶ κηδεύει κραυγάζων· οἱ Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὡ τῶν θαυμάτων τῶν καινῶν! ὦ ἀγαθότητος! ὦ ἀφράστου ἀνοχῆς! ἐκὼν γὰρ ὑπὸ γῆς σφραγίζεται, ὁ ἐν ὑψίστοις οἰκῶν, καὶ πλάνος Θεὸς συκοφαντεῖται· ὃν Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν,  
προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον,  
ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες  
αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

### Καταβασία.

Ἐκστηθι φρίττων οὐρανέ, καὶ σαλευθήτωσαν, τὰ θεμέλια τῆς γῆς· ἰδοὺ γὰρ ἐν νεκροῖς λογίζεται, ὁ ἐν ὑψίστοις οἰκῶν, καὶ τάφῳ σμικρῷ ξενοδοχεῖται· ὃν Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

\*\*\*

Ὁ διάκονος· Τὴν Θεοτόκον ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν.

Ἡ Τιμιωτέρα οὐ στιχολογεῖται.

Καὶ ψάλλεται ἢ

ᾠδὴ θ'. ᾠχος πλ. β'. Ὁ εἰρμός.

Μὴ ἐποδύρου μου Μήτηρ, καθορῶσα ἐν τάφῳ, ὄν ἐν γαστρί, ἄνευ σπορᾶς συνέλαβες Υἱόν· ἀναστήσομαι γὰρ καὶ δοξασθήσομαι, καὶ ὑψώσω ἐν δόξῃ, ἀπαύστως ὡς Θεός, τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, σὲ μεγαλύνοντας.

**Τροπάρια.**

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ἐπὶ τῷ ξένῳ σου τόκῳ, τὰς ὀδύνας φυγοῦσα, ὑπερφυῶς, ἐμακαρίστην ἄναρχε Υἱέ· νῦν δέ σε Θεέ μου ἄπνουν ὀρῶσα νεκρόν, τῇ ῥομφαίᾳ τῆς λύπης, σπαράττομαι δεινῶς· ἀλλ' ἀνάστηθι ὅπως, μεγαλυνθήσωμαι.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Γῆ με καλύπτει ἐκόντα, ἀλλὰ φρίττουσιν Ἄδου, οἱ πυλωροί, ἠμφιεσμένον βλέποντες στολήν, ἠμαγμένην Μήτηρ τῆς ἐκδικήσεως· τοὺς ἐχθροὺς ἐν Σταυρῷ γάρ, πατάξας ὡς Θεός, ἀναστήσομαι αὐθις καὶ μεγαλύνω σε.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀγαλλιάσθω ἢ κτίσις· εὐφραίνεσθωσαν πάντες, οἱ γηγενεῖς· ὁ γὰρ ἐχθρὸς ἐσκύλευται Ἄδης· μετὰ μύρων Γυναῖκες προσυπαντάωσαν· τὸν Ἄδὰμ σὺν τῇ Εὐᾶ, λυτροῦμαι παγενῆ· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐξαναστήσομαι.

**Καταβασία.**

Μὴ ἐποδύρου μου Μήτηρ, καθορῶσα ἐν τάφῳ, ὄν ἐν γαστρί, ἄνευ σπορᾶς συνέλαβες Υἱόν· ἀναστήσομαι γὰρ καὶ δοξασθήσομαι, καὶ ὑψώσω ἐν δόξῃ, ἀπαύστως ὡς Θεός, τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, σὲ μεγαλύνοντας.

\* \* \*

Μετὰ τὴν θ' ὥδην ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ἄπασαν τὴν ἱερατικὴν στολὴν αὐτοῦ ἐξέρχεται μετὰ τοῦ διακόνου ἐκ τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ πορεύεται πρὸς τὸν Ἐπιτάφιον θυμιῶν καὶ ψάλλων τὸ Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ· θυμιάσας δὲ κύκλῳ τὸν Ἐπιτάφιον καὶ ὅλον τὸν ναὸν ἐπα-

νέρχεται καὶ ἴσταται ἐνώπιον τοῦ Ἐπιταφίου. Οἱ δὲ χοροὶ ἰστάμενοι περὶ τὸ Ἐπιτάφιον ψάλλουσιν εἰς στάσεις τρεῖς

**ΤΑ ΕΓΚΩΜΙΑ**

\* Τὰ ἐγκώμια συνήθως δὲν ψάλλονται ὅλα, ἀλλὰ χάριν συντομίας παραλείπονται πολλὰ ἐξ αὐτῶν. Ἐνταῦθα παρατίθενται μὲν ὅλα, σημειοῦνται δὲ διὰ ἐρυθροῦ ἀρχιγράμματος λ' (30) δι' ἐκάστην στάσιν, τὰ ἐκλεκτότερα, τὰ ὁποῖα καὶ ψάλλονται συνήθως. Διὰ τὴν ἐπιλογὴν αὐτῶν ἐλήφθησαν ὑπ' ὅσιν προγενέστεραι ἐργασίαι τῶν Ἐμμανουὴλ Φαρλέκα καὶ Ἀποστόλου Βαλληνδρᾶ.

Στάσις Α'.

ᾠχος πλ. α'.

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ, κατετέθης Χριστέ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σὴν.

Ἡ ζωὴ πῶς θνήσκεις; πῶς καὶ τάφῳ οἰκεῖς; τοῦ θανάτου τὸ βασίλειον λύεις δέ, καὶ τοῦ Ἄδου τοὺς νεκροὺς ἐξανιστᾶς.

Μεγαλύνομέν σε, Ἰησοῦ Βασιλεῦ, καὶ τιμῶμεν τὴν Ταφὴν καὶ τὰ Πάθη σου· δι' ὧν ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ τῆς φθορᾶς.

Μέτρα γῆς ὁ στήσας, ἐν σμικρῷ κατοικεῖς, Ἰησοῦ παμβασιλεῦ τάφῳ σήμερον, ἐκ μνημάτων τοὺς θανόντας ἀνιστῶν.

Ἰησοῦ Χριστέ μου, Βασιλεῦ τοῦ παντός, τί ζητῶν τοῖς ἐν τῷ Ἄδῃ ἐλήλυθας; ἢ τὸ γένος ἀπολύσαι τῶν βροτῶν;

Ὁ Δεσπότης πάντων, καθορᾶται νεκρός, καὶ ἐν μνήματι καινῷ κατατίθεται, ὁ κενώσας τὰ μνημεῖα τῶν νεκρῶν.

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ, κατετέθης Χριστέ, καὶ θανάτῳ σου τὸν θάνατον ὄλεσας, καὶ ἐπήγασας τῷ κόσμῳ τὴν ζωὴν.

Μετὰ τῶν κακούργων, ὡς κακούργος Χριστέ, ἐλογίσθης δικαίων ἡμᾶς ἅπαντας, κακουργίας τοῦ ἀρχαίου περνιστοῦ.

Ὁ ὠραῖος κάλλει, παρὰ πάντας βροτούς, ὡς ἀνείδεος νεκρὸς καταφαίνεται, ὁ τὴν φύσιν ὠραῖσας τοῦ παντός.

Ἄδης πῶς ὑποίσει, Σῶτερ παρουσίαν τὴν σὴν, καὶ μὴ θᾶπτον συνθλασθείη σκοτούμενος, ἀστραπῆς φωτός σου αἴγλη ἐκτυφλωθεῖς;

Ἰησοῦ γλυκύ μοι, καὶ σωτήριον φῶς, τάφω πῶς ἐν σκοτεινῷ, κατακέκρυσαι; ὦ ἀφάτου καὶ ἀρρήτου ἀνοχῆς!

Ἀπορεῖ καὶ φύσις, νοερά καὶ πληθὺς, ἡ ἀσώματος Χριστέ τὸ μυστήριον, τῆς ἀφράστου καὶ ἀρρήτου σου ταφῆς.

Ὡ θαυμάτων ξένων! ὦ πραγμάτων καινῶν! ὁ πνοῆς μοι χορηγὸς ἄπνους φέρεται, κηδευόμενος χερσὶ τοῦ Ἰωσήφ.

Καὶ ἐν τάφω ἔδυσ, καὶ τῶν κόλπων Χριστέ, τῶν πατρῶων οὐδαμῶς ἀπεφοίτησας; τοῦτο ξένον καὶ παράδοξον ὁμοῦ.

Ἀληθῆς καὶ πόλου, καὶ τῆς γῆς Βασιλεύς, εἰ καὶ τάφω σμικροτάτῳ συγκέκλεισαι, ἐπεγνώσθης πάση κτίσει Ἰησοῦ.

Σοῦ τεθέντος τάφω, πλαστουργέτα Χριστέ, τὰ τοῦ Ἄδου ἐσαλεύθη θεμέλια, καὶ μνημεῖα ἠνεώχθη τῶν βροτῶν.

Ὁ τὴν γῆν κατέχων, τῇ δρακί νεκρωθεῖς, σαρκικῶς ὑπὸ τῆς γῆς νῦν συνέχεται, τοὺς νεκροὺς λυτρῶν τῆς Ἄδου συνοχῆς.

Ἐκ φθορᾶς ἀνέβη, ἡ ζωὴ μου Σωτήρ, σοῦ θανόντος καὶ νεκροῖς προσφοιτήσαντος, καὶ συνθλάσαντος τοῦ Ἄδου τοὺς μοχλοὺς.

Ὡς φωτὸς λυχνία, νῦν ἡ σὰρξ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ γῆν ὡς ὑπὸ μῦθον κρύπτεται, καὶ διώκει τὸν ἐν Ἄδῃ σκοτασμόν.

Νοερῶν συντρέχει, στρατιῶν ἡ πληθὺς, Ἰωσήφ καὶ Νικοδήμω συστεῖλαί σε, τὸν ἀχώρητον ἐν μνήματι σμικρῷ.

Νεκρωθεῖς βουλήσει, καὶ τεθεῖς ὑπὸ γῆν, ζωοβρύτα Ἰησοῦ μου ἐζώωσας, νεκρωθέντα παραβάσει με πικρᾶ.

Ἥλλιοιούτο πᾶσα, κτίσις πάθει τῷ σῶ· πάντα γάρ σοι Λόγε συνέπασχον, συνοχέα σε γινώσκοντα παντός.

Τῆς ζωῆς τὴν πέτραν, ἐν κοιλία λαβῶν, Ἄδης ὁ παμφάγος ἐξήμεσεν, ἐξ αἰῶνος οὓς κατέπιε νεκρούς.

Ἐν καινῷ μνημείῳ, κατετέθης Χριστέ, καὶ τὴν φύσιν τῶν βροτῶν ἀνεκαίνισας, ἀναστὰς θεοπρεπῶς ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἐπὶ γῆς κατῆλθες, ἵνα σώσης Ἀδάμ· καὶ ἐν γῆ μὴ εὐρηκῶς τοῦτον Δέσποτα, μέχρις Ἄδου κατελήλυθας ζητῶν.

Συγκλονεῖται φόβῳ, πᾶσα Λόγε ἡ γῆ, καὶ Φωσφόρος τὰς ἀκτῖνας ἀπέκρυσεν, τοῦ μεγίστου γῆ κρυβέντος σου φωτός.

Ὡς βροτὸς μὲν θνήσκεις, ἐκουσίως Σωτήρ, ὡς Θεὸς δὲ τοὺς θνητοὺς ἐξανέστησας, ἐκ μνημάτων καὶ βυθοῦ ἀμαρτιῶν.

Δακρυρρόους θρήνους, ἐπὶ σὲ ἡ Ἀγνή, μητρικῶς ὦ Ἰησοῦ ἐπιρραίνουσα, ἀνεβόα· Πῶς κηδεύσω σε Υἱέ;

Ὡσπερ σίτου κόκκος, ὑποδὺς κόλπους γῆς, τὸν πολύχουν ἀποδέδωκας ἄσταχυν, ἀναστήσας τοὺς βροτοὺς τοὺς ἐξ Ἀδάμ.

Ἐπὶ γῆν ἐκρύβης, ὥσπερ ἥλιος νῦν, καὶ νυκτὶ τῇ τοῦ θανάτου κεκάλυψαι· ἀλλ' ἀνάτειλον φαιδρότερον Σωτήρ.

Ὡς ἡλίου δίσκον, ἡ σελήνη Σωτήρ, ἀποκρύπτει καὶ σὲ τάφος νῦν ἔκρυσεν, ἐκλιπόντα τῷ θανάτῳ σαρκικῶς.

Ἡ ζωὴ θανάτου, γευσαμένη Χριστός, ἐκ θανάτου τοὺς βροτοὺς ἠλευθέρωσε, καὶ τοῖς πᾶσι νῦν δωρεῖται τὴν ζωὴν.

Νεκρωθέντα πάλοι, τὸν Ἀδάμ φθονερῶς, ἐπανάγεις πρὸς ζωὴν τῇ νεκρώσει σου, νέος Σῶτερ ἐν σαρκὶ φανεῖς Ἀδάμ.

Νοεραὶ σε τάξεις, ἠπλωμένον νεκρόν, καθορῶσαι δι' ἡμᾶς ἐξεπλήττοντο, καλυπτόμεναι ταῖς πτέρυξι Σωτήρ.

Καθελών σε Λόγε, ἀπὸ ξύλου νεκρόν, ἐν μνημείῳ Ἰωσήφ νῦν κατέθετο· Ἀλλ' ἀνάστα σῶζων πάντας ὡς Θεός.

Τῶν Ἀγγέλων Σῶτερ, χαρμονὴ πεφυκῶς, νῦν καὶ λύπης τούτοις γέγονας αἴτιος, καθορώμενος σαρκὶ ἄπνους νεκρός.



**Υ**ψωθείς ἐν ξύλῳ, καὶ τοὺς ζῶντας βροτούς, συνυψοῖς· ὑπὸ τὴν γῆν δὲ γενόμενος, τοὺς κειμένους ὑπ' αὐτὴν ἐξανισταῖς.

**Ὡ**σπερ λέων Σῶτερ, ἀφυπνώσας σαρκί, ὡς τις σκύμνος ὁ νεκρὸς ἐξανίστασαι, ἀποθέμενος τὸ γῆρας τῆς σαρκός.

**Τ**ὴν πλευρὰν ἐνύγης, ὁ πλευρὰν εἰληφώς, τοῦ Ἀδάμ ἐξ ἧς τὴν Εὐὰν διέπλασας, καὶ ἐξέβλυσας κρουνοὺς καθαρτικούς.

**Ἐ**ν κρυπτῷ μὲν πάλαι, θύεται ὁ Ἀμνός· σὺ δ' ὑπαίθριος τυθεὶς ἀνεξίκακε, πᾶσαν κτίσιν ἀπεκάθηρας Σωτήρ.

**Τ**ίς ἐξεῖποι τρόπον, φρικτὸν ὄντως καινόν; ὁ δεσπόζων γὰρ τῆς κτίσεως σήμερον, πάθος δέχεται καὶ θνήσκει δι' ἡμᾶς.

**Ὁ** ζωῆς ταμίας, πῶς ὁράται νεκρός; ἐκπλητόμενοι οἱ Ἄγγελοι ἔκραζον· πῶς δ' ἐν μνήματι συγκλείεται Θεός;

**Λ**ογχοτύκτου Σῶτερ, ἐκ πλευρᾶς σου ζωὴν, τῇ ζωῇ τῇ ἐκ ζωῆς ἐξωσάσῃ με, ἐπιστάζεις καὶ ζωοῖς με σὺν αὐτῇ.

**Ἀ**πλωθεὶς ἐν ξύλῳ, συνηγάγου βροτούς· τὴν πλευρὰν σου δὲ νυγεὶς τὴν ζωὴν ῥυτον, πᾶσιν ἄφεσιν πηγάζεις Ἰησοῦ.

**Ὁ** εὐσχήμων Σῶτερ, σχηματίζει φρικτῶς, καὶ κηδεύει ὡς νεκρὸν εὐσχημόνως σε, καὶ θαμβεῖται σου τὸ σχῆμα τὸ φρικτόν.

**Υ**πὸ γῆν βουλήσει, κατελθὼν ὡς θνητός, ἐπανάγεις ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια, τοὺς ἐκεῖθεν πεπτωκότας Ἰησοῦ.

**Κ**ἂν νεκρὸς ὠράθης, ἀλλὰ ζῶν ὡς Θεός, ἐπανάγεις ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια, τοὺς ἐκεῖθεν πεπτωκότας Ἰησοῦ.

**Κ**ἂν νεκρὸς ὠράθης, ἀλλὰ ζῶν ὡς Θεός, νεκρωθέντας τοὺς βροτούς ἀνεζώωσας, τὸν ἐμὸν ἀπονεκρώσας νεκρωτὴν.

**Ὡ** χαρᾶς ἐκείνης! ὦ πολλῆς ἡδονῆς! ἧς περ τοὺς ἐν Ἄδῃ πεπλήρωκας, ἐν πυθμέσι φῶς ἀστράψας ζοφεροῖς.

**Π**ροσκυνῶ τὸ Πάθος, ἀνυμνῶ τὴν Ταφήν, μεγαλύνω σου τὸ κράτος Φιλάνθρωπε, δι' ὧν λέλυμαι παθῶν φθοροποιῶν.

**Κ**ατὰ σοῦ ῥομφαία, ἐστιλβουῖτο Χριστέ, καὶ ῥομφαία ἰσχυροῦ μὲν ἀμβλύνεται, καὶ ῥομφαία δὲ τροποῦται τῆς Ἐδέμ.

**Ἡ** Ἀμνὰς τὸν Ἄρνα, βλέπουσα ἐν σφαγῇ, ταῖς ἀκίσι βαλλομένη ἠλάλαζε, συγκινοῦσα καὶ τὸ ποίμνιον βοᾶν.

**Κ**ἂν ἐνθάπτη τάφῳ, κἂν εἰς Ἄδου μολῆς, ἀλλὰ Σῶτερ καὶ τοὺς τάφους ἐκένωσας, καὶ τὸν Ἄδην ἀπεγύμνωσας Χριστέ.

**Ἐ**κουσίως Σῶτερ, κατελθὼν ὑπὸ γῆν, νεκρωθέντας τοὺς βροτούς ἀνεζώωσας, καὶ ἀνήγαγες ἐν δόξῃ πατρικῇ.

**Τ**ῆς Τριάδος ὁ εἷς, ἐν σαρκὶ δι' ἡμᾶς, ἐπονείδιστον ὑπέμεινε θάνατον· φρίττει ἥλιος καὶ τρέμει δὲ ἡ γῆ.

**Ὡ**ς πικρᾶς ἐκ κρήνης, τῆς Ἰούδα φυλῆς, οἱ ἀπόγονοι ἐν λάκκῳ κατέθεντο, τὸν τροφέα μανναδότην Ἰησοῦν.

**Ὁ** Κριτῆς ὡς κριτός, πρὸ Πιλάτου κριτοῦ, καὶ παρίστατο καὶ θάνατον ἄδικον, κατεκρίθη διὰ ξύλου σταυρικοῦ.

**Ἀ**λαζὼν Ἰσραὴλ, μαιφόνε λαέ, τί παθὼν τὸν Βαραββᾶν ἠλευθέρωσας, τὸν Σωτῆρα δὲ παρέδωκας Σταυρῷ;

**Ὁ** χειρὶ σου πλάσας, τὸν Ἀδάμ ἐκ τῆς γῆς, δι' αὐτὸν τῇ φύσει γέγονας ἄνθρωπος, καὶ ἐσταύρωσαι βουλήματι τῷ σῶ.

**Υ**πακούσας Λόγε, τῷ ἰδίῳ Πατρί, μέχρις Ἄδου τοῦ δεινοῦ καταβέβηκας, καὶ ἀνέστησας τὸ γένος τῶν βροτῶν.

**Οἶ**μοι φῶς τοῦ κόσμου! οἶμοι φῶς τὸ ἐμόν! Ἰησοῦ μου ποθεινότατε ἔκραζεν, ἡ Παρθένος θρηνωδοῦσα γοερῶς.

**Φ**θονουργέ, φονουργέ καὶ ἀλάστορ λαέ, κἂν σινδόνας καὶ αὐτὸ τὸ σουδάριον, αἰσχύνθητι ἀναστάντος τοῦ Χριστοῦ.

**Δ**εῦρο δὴ μιარέ, φονευτὰ μαθητά, καὶ τὸν τρόπον τῆς κακίας σου δεῖξόν μοι, δι' ὃν γέγονας προδότης τοῦ Χριστοῦ.

**Ὡ**ς φιλάνθρωπός τις, ὑποκρίνη μωρέ, καὶ τυφλὲ πανωλεθρότατε ἄσπονδε, ὁ τὸ μύρον πεπρακὼς διὰ τιμῆς.

Οὐρανίου μύρου, ποίαν ἔσχες τιμήν; τοῦ τιμίου τί ἐδέξω ἀντάξιον; λύσσαν εὗρες καταρώτατε Σατάν.

Εἰ φιλόπτωχος εἶ, καὶ τὸ μύρον λυπῆ, κενουμένου εἰς ψυχῆς ἰλαστήριον, πῶς χρυσῶ ἀπεμπολεῖς τὸν Φωταυγῆ;

Ὡ Θεὲ καὶ Λόγε, ὦ χαρὰ ἡ ἐμή, πῶς ἐνέγκω σου ταφήν τὴν τριήμερον; νῦν σπαράττομαι τὰ σπλάγχνα μητρικῶς.

Τίς μοι δώσει ὕδωρ, καὶ δακρῶν πηγὰς, ἡ Θεόνυμφος Παρθένος ἐκραύγαζεν, ἵνα κλάυσω τὸν γλυκύν μου Ἰησοῦν;

Ὡ βουνοὶ καὶ νάπαι, καὶ ἀνθρώπων πληθὺς, κλαύσατε καὶ πάντα θρηνήσατε, σὺν ἐμοὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μητρί.

Πότε ἴδω Σῶτερ, σὲ τὸ ἄχρονον φῶς, τὴν χαρὰν καὶ ἡδονὴν τῆς καρδίας μου; ἡ Παρθένος ἀνεβόα γοερῶς.

Κὰν ὡς πέτρα Σῶτερ, ἡ ἀκρότομος σύ, κατεδέξω τὴν τομήν, ἀλλ' ἐπήγασας, ζῶν τὸ ρεῖθρον ὡς πηγὴ ὧν τῆς ζωῆς.

Ὡς ἐκ κρήνης μιᾶς, τὸν διπλοῦν ποταμόν, τῆς πλευρᾶς σου προχεοῦσης ἀρδόμενοι, τὴν ἀθάνατον καρπούμεθα ζωὴν.

Θέλων ὄφθης Λόγε, ἐν τῷ τάφῳ νεκρός, ἀλλὰ ζῆς καὶ τοὺς βροτοὺς ὡς προεῖρηκας, ἀναστάσει σου Σωτὴρ μου ἐγερεῖς.

Δόξα. **Τριαδικόν.**

Ἀνυμνοῦμεν Λόγε, σὲ τὸν πάντων Θεόν, σὺν Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ σου Πνεύματι, καὶ δοξάζομεν τὴν θεῖαν σου Ταφήν.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε ἀγνή, καὶ τιμῶμεν τὴν Ταφήν τὴν τριήμερον, τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ ἡμῶν πιστῶς.

Καὶ πάλιν τὸ **α' τροπάριον.**

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ, κατετέθης Χριστέ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σὴν.

**Συναπτὴ μικρὰ καὶ ἐκφώνησις·**

Ὅτι ἠυλόγηταί σου τὸ ὄνομα, καὶ δεδόξασται σου ἡ βασιλεία τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

**Καὶ θυμιᾶ ὁ ἱερεὺς ἀρχομένης τῆς β' στάσεως.**

**Στάσις Β'.**

**Ἦχος πλ. α'.**

Ἄξιόν ἐστι, μεγαλύνειν σε τὸν Ζωοδότην, τὸν ἐν τῷ Σταυρῷ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα, καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄξιόν ἐστι, μεγαλύνειν σε τὸν πάντων Κτίστην· τοῖς σοῖς γὰρ παθήμασιν ἔχομεν, τὴν ἀπάθειαν ρυσθέντες τῆς φθορᾶς.

Ἐφριξεν ἡ γῆ, καὶ ὁ ἥλιος Σῶτερ ἐκρύβη, σοῦ τοῦ ἀνεσπέρου φέγγους Χριστέ, ἐν τῷ τάφῳ δύντος νῦν σωματικῶς.

Ἐπνωσας Χριστέ, τὸν φυσίζων ὕπνον ἐν τάφῳ, καὶ βαρέος ὕπνου ἐξήγειρας, τοῦ τῆς ἀμαρτίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.

Μόνη γυναικῶν, χωρὶς πόνων ἔτεκόν σε Τέκνον, πόνους δὲ νῦν φέρω τῷ πάθει σου, ἀφορήτους ἀνεβόα ἡ Σεμνή.

Ἄνω σε Σωτὴρ, ἀχωρίστως τῷ Πατρὶ συνόντα, κάτω δὲ νεκρὸν ἠπλωμένον γῆ, καθορῶντα φρίττει νῦν τὰ Σεραφίμ.

Ῥήγνυται ναοῦ, καταπέτασμα τῇ σῇ σταυρώσει, κρύπτουσι φωστῆρες Χριστέ τὸ φῶς, σοῦ κρυβέντος τοῦ Ἡλίου ὑπὸ γῆν.

Γῆς ὁ καταρχάς, μόνῳ νεύματι πήξας τὸν γύρον, ἄπνους ὡς βροτὸς καθυπέδου γῆν· τῷ θεάματι δὲ φρίζον οὐρανέ.

Ἐδυσ ὑπὸ γῆν, ὁ τὸν ἀνθρώπον χειρὶ σου πλάσας, ἵν' ἐξαναστήσης τοῦ πτώματος, τῶν βροτῶν τὰ στίφη πανσθενεστάτῳ κράτει.

Θρῆνον ἱερόν, δεῦτε ἄσωμεν Χριστῷ θανόντι, ὡς αἱ Μυροφόροι γυναῖκες πρίν, ἵν' ἀκούσωμεν τὸ Χαῖρε σὺν αὐταῖς.

Μύρον ἀληθῶς, σὺ ἀκένωτον ὑπάρχεις Λόγε· ὅθεν σοὶ καὶ μύρα προσέφερον, Μυροφόροι σοὶ τῷ ζῶντι ὡς νεκρῷ.

Ἄδου μὲν ταφείς, τὰ βασιλεία Χριστέ συν-  
τρίβεις, θάνατον θανάτῳ δὲ θανατοῖς, καὶ  
φθορᾶς λυτροῦσαι τοὺς γηγενεῖς.

Ῥεῖθρα τῆς ζωῆς, ἢ προχέουσα Θεοῦ σοφία,  
τάφον ὑπεισδῦσα ζωοποιεῖ, τοὺς ἐν τοῖς ἀδύ-  
τοις Ἄδου μυχοῖς.

Ἵνα τὴν βροτῶν, καινουργήσω συντριβεῖσαν  
φύσιν, πέπληγμαί θανάτῳ θέλων σαρκί. Μη-  
τερ οὖν μὴ κόπτου τοῖς ὀδυρμοῖς.

Ἔδυσ ὑπὸ γῆν, ὁ φωσφόρος τῆς δικαιοσύνης,  
καὶ νεκροὺς ὥσπερ ἐξ ὕπνου ἐξήγειρας, ἐκδι-  
ώξας ἅπαν τὸ ἐν τῷ Ἄδῃ σκότος.

Κόκκος διφυῆς, ὁ φυσίζωος ἐν γῆς λαγόσι,  
σπείρεται σὺν δάκρυσι σήμερον, ἀλλ' ἀνα-  
βλαστήσας κόσμον χαροποιήσει.

Ἐπτηξεν Ἀδάμ, Θεοῦ βαίνοντος ἐν Παραδεί-  
σῳ, χαίρει δὲ πρὸς Ἄδην φοιτήσαντος, πε-  
πτωκῶς ποτε καὶ νῦν ἐξεγεργεῖς.

Σπένδει σοι χοάς, ἢ τεκοῦσά σε Χριστέ δα-  
κρύων, σαρκικῶς κατατεθέντι ἐν μνήματι,  
ἐκβοῶσα· Τέκνον ἀνάστα ὡς προέφης.

Τάφῳ Ἰωσήφ, εὐλαβῶς σε τῷ καινῷ συγκρύ-  
πτων, ὕμνους ἐξοδίους θεοπρεπεῖς, μετὰ  
θρήνων ἀναμέλπει σοι Σωτήρ.

Ἦλοις σε Σταυρῷ, πεπαρμένον ἢ σὴ Μήτηρ  
Λόγε, βλέψασα τοῖς ἡλοῖς λύπης πικρᾶς, βέ-  
βληται καὶ βέλεσι τὴν ψυχὴν.

Σὲ τὸν τοῦ παντός, γλυκασμὸν ἢ Μήτηρ κα-  
θορῶσα, πόμα ποτιζόμενον τὸ πικρόν, βρέχει  
δάκρυσι τὰς ὄψεις γοερῶς.

Τέτρωμαι δεινῶς, καὶ σπαράττομαι τὰ  
σπλάγχνα Λόγε, βλέπουσα σφαγὴν σου τὴν  
ἄδικον, ἢ Παρθένος ἀνεβόα ἐν κλαυθμῷ.

Ὅμμα τὸ γλυκύ, καὶ τὰ χεῖλη σου πῶς μύσω  
Λόγε; πῶς νεκροπρεπῶς δὲ κηδεύσω σε; με-  
τὰ φρίκης ἀνεβόα Ἰωσήφ.

Ὑμνους Ἰωσήφ, καὶ Νικόδημος ἐπιταφίους,  
ἄδουσι Χριστῷ νεκρωθέντι νῦν· σὺν αὐτοῖς  
δὲ μελωδεῖ τὰ Σεραφίμ.

Δύνεις ὑπὸ γῆν, Σῶτερ Ἦλιε δικαιοσύνης· ὅ-  
θεν ἢ τεκοῦσα Σελήνη σε, ταῖς λύπαις ἐκλεί-  
πει, σῆς θεάς στερουμένη.

Ἐφριξεν ὄρων, Σῶτερ Ἄδης σε τὸν ζωοδό-  
την, πλοῦτον τὸν ἐκείνου σκυλεύοντα, καὶ  
τοὺς ἀπ' αἰῶνος νεκροὺς ἐξανιστῶντα.

Ἦλιος φαιδρὸν, ἀπαστράπτει μετὰ νύκτα  
Λόγε· καὶ σὺ δ' ἀναστὰς ἐξαστράψεως, μετὰ  
θάνατον φαιδρῶς ὡς ἐκ παστοῦ.

Γῆ σε πλαστουργέ, ὑπὸ κόλπους δεξαμένη  
τρόμῳ, συσχεθεῖσα Σῶτερ τινάσσεται, ἀφυ-  
πνίσασα νεκροὺς τῷ τιναγμῷ.

Μύροις σε Χριστέ, ὁ Νικόδημος καὶ ὁ Εὐ-  
σχήμων, νῦν καινοπρεπῶς περιστείλαντες· ἀ-  
νεβῶν φρίζον ἅπασα ἢ γῆ.

Ἔδυσ Φωτουργέ, καὶ συνέδου σοι τὸ φῶς ἡλί-  
ου· τρόμῳ δὲ ἢ κτίσις συνέχεται, πάντων σε  
κηρύττουσα Ποιητὴν.

Λίθος λαξευτός, τὸν ἀκρόγωνον καλύπτει λί-  
θον· ἄνθρωπος θνητὸς δ' ὡς θνητὸν Θεόν,  
κρύπτει νῦν τῷ τάφῳ· φρίζον ἢ γῆ!

Ἴδε μαθητὴν, ὃν ἠγάπησας καὶ σὴν Μητέρα,  
τέκνον καὶ φθογγὴν δὸς γλυκύτατον, ἀνεβόα  
θρηνοδοῦσα ἢ Ἀγνή.

Σὺ ὡς ὢν ζωῆς, χορηγὸς Λόγε τοὺς Ἰουδαί-  
ους, ἐν Σταυρῷ ταθεῖς οὐκ ἐνέκρωσας· ἀλλ'  
ἀνέστησας καὶ τούτων τοὺς νεκρούς.

Κάλλος Λόγε πρὶν, οὐδὲ εἶδος ἐν τῷ πάσχειν  
ἔσχεις, ἀλλ' ἐξαναστὰς ὑπερέλαμψας, καλλω-  
πίσας τοὺς βροτοὺς θείαις αὐγαῖς.

Ἔδυσ τῇ σαρκί, ὁ ἀνέσπερος εἰς γῆν φωσφό-  
ρος· καὶ μὴ φέρων βλέπειν ὁ ἥλιος, ἐσκοτί-  
σθη μεσημβρίας ἐν ἀκμῇ.

Ἦλιος ὁμοῦ, καὶ σελήνη σκοτισθέντες Σῶ-  
τερ, δούλους εὐνοοῦντας εἰκόνιζον, οἱ μελαί-  
νας ἀμφιέννυνται στολάς.

Οἶδέ σε Θεόν, Ἐκατόνταρχος κἂν ἐνεκρώ-  
θης· πῶς σε οὖν Θεέ μου ψαύσω χερσί; φρίτ-  
τω ἀνεβόα ὁ Ἰωσήφ.

Ὑπνωσεν Ἀδάμ, ἀλλὰ θάνατον πλευρᾶς ἐξά-  
γει· σὺ δὲ νῦν ὑπνώσας Λόγε Θεοῦ, βρῦεις  
ἐκ πλευρᾶς σου κόσμῳ ζωῆν.

Ὑπνωσας μικρόν, καὶ ἐζώωσας τοὺς τεθνεῶ-  
τας, καὶ ἐξαναστὰς ἐξανέστησας, τοὺς ὑ-  
πνοῦντας ἐξ αἰῶνος Ἀγαθέ.

Ἦρθης ἀπὸ γῆς, ἀλλ' ἀνέβλυσας τῆς σωτηρίας, τὸν οἶνον ζωήρῃτε ἄμπελε· δοξάζω τὸ Πάθος καὶ τὸν Σταυρόν.

Πῶς οἱ νοεροί, Ταγματάρχαι σε Σωτῆρ ὀρῶντες, γυμνὸν ἡμαγμένον κατάκριτον, ἔφερον τὴν τόλμαν τῶν σταυρωτῶν;

Ἀραβιανόν, σκολιώτατον γένος Ἑβραίων, ἔγνωσ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ· διὰ τί κατέκρινας τὸν Χριστόν;

Χλαῖναν ἐμπαιγμοῦ, τὸν Κοσμῆτορα πάντων ἐνδύεις, ὃς τὸν οὐρανὸν κατηστέρωσε, καὶ τὴν γῆν ἐκόσμησε θαυμαστῶς.

Ὡσπερ πελεκάν, τετρωμένος τὴν πλευράν σου Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐζώωσας, ἐπιστάζας ζωτικὸς αὐτοῖς κρουνούς.

Ἦλιον τὸ πρὶν, Ἰησοῦς τοὺς ἀλλοφύλους κόπτων, ἔστησεν· αὐτὸς δὲ ἀπέκρυσας, καταβάλλων τὸν τοῦ σκότους ἀρχηγόν.

Κόλπων πατρικῶν, ἀνεκφοίτητος μείνας Οἰκτίρμον, καὶ βροτὸς γενέσθαι εὐδόκησας, καὶ εἰς Ἄδην καταβέβηκας Χριστέ.

Ἦρθη σταυρωθεῖς, ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας, ἄπνους δ' ἐν αὐτῇ οὔτος θάπτεται, ὃ μὴ φέρουσα ἐσεῖετο δεινῶς.

Οἶμοι ὦ Υἱέ! ἢ Ἀπείρανδρος θρηνηεῖ καὶ λέγει· ὄν ὡς Βασιλέα γὰρ ἤλπιζον, κατάκριτον νῦν βλέπω ἐν Σταυρῷ.

Ταῦτα Γαβριήλ, μοὶ ἀπήγγειλεν ὅτε κατέπτη, ὃς τὴν βασιλείαν αἰώνιον, ἔφη εἶναι τοῦ Υἱοῦ μου Ἰησοῦ.

Φεῦ! τοῦ Συμεῶν, ἐκτετέλεσται ἡ προφητεία· ἡ γὰρ σὴ ῥομφαία διέδραμε, τὴν καρδίαν τὴν ἐμὴν Ἐμμανουήλ.

Κὰν τοὺς ἐκ νεκρῶν, ἐπαισχύνθητε ὦ Ἰουδαῖοι, οὓς ὁ ζωοδότης ἀνέστησεν, ὃν ὑμεῖς ἐκτείνετε φθονερῶς.

Ἐφριξεν ἰδὼν, τὸ ἀόρατον φῶς σε Χριστέ μου, μνήματι κρυπτόμενον ἄπνουν τε, καὶ ἐσκότασεν ὁ ἥλιος τὸ φῶς.

Ἐκλαιε πικρῶς, ἡ πανάμωμος Μήτηρ σου Λόγε, ὅτε ἐν τῷ τάφῳ ἐώρακε, σὲ τὸν ἄφραστον καὶ ἀναρχον Θεόν.

Νέκρωσιν τὴν σὴν, ἡ πανάφθορος Χριστέ σου Μήτηρ, βλέπουσα πικρῶς σοὶ ἐφθέγγετο· Μὴ βραδύνης ἡ ζωὴ ἐν τοῖς νεκροῖς.

Ἄδης ὁ δεινός, συνετρόμαξεν ὅτε σε εἶδεν, Ἦλιε τῆς δόξης ἀθάνατε, καὶ ἐδίδου τοὺς δεσμίους ἐν σπουδῇ.

Μέγα καὶ φρικτόν, Σῶτερ θέαμα νῦν καθορᾶται! ὁ ζωῆς γὰρ θέλων παραίτιος, θάνατον ὑπέστη ζωῶσαι θέλων πάντας.

Νύττη τὴν πλευράν, καὶ ἠλοῦσαι Δέσποτα τὰς χεῖρας, πληγὴν ἐκ πλευρᾶς σου ἰώμενος, καὶ τὴν ἀκρασίαν χειρῶν τῶν Προπατόρων.

Πρὶν τὸν τῆς Ῥαχήλ, υἱὸν ἔκλαυσεν ἅπας κατ' οἶκον· νῦν τὸν τῆς Παρθένου ἐκόψατο, μαθητῶν χορεία σὺν τῇ Μητρὶ.

Ῥάπισμα χειρῶν, Χριστοῦ δέδωκαν ἐν σιαγόνι, τοῦ χειρὶ τὸν ἄνθρωπον πλάσαντος, καὶ τὰς μύλας θάσαντος τοῦ θηρός.

Ῥυμνοὶ σου Χριστέ, νῦν τὴν Σταύρωσιν καὶ τὴν Ταφήν τε, ἅπαντες πιστοὶ ἐκθειάζομεν, οἱ θανάτου λυτρωθέντες σῆ ταφῇ.

Δόξα. **Τριαδικόν.**

Ἄναρχε Θεέ, συναΐδιε Λόγε καὶ Πνεῦμα, σκῆπτρα τῶν Ἀνάκτων κραταίωσον, κατὰ πολεμίων ὡς ἀγαθός.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Τέξασα ζωὴν, παναμώμητε ἀγνή Παρθένε, παῦσον Ἐκκλησίας τὰ σκάνδαλα, καὶ βράβευσον εἰρήνην ὡς ἀγαθή.

Καὶ πάλιν τὸ α' τροπάριον.

Ἄξιόν ἐστι, μεγαλύνειν σε τὸν Ζωοδότην, τὸν ἐν τῷ Σταυρῷ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα, καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

**Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις.**

Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῶν Χερουβὶμ ἐπαναπαυόμενος, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.



Και θυμιᾶ πάλιν ὁ ἱερεὺς ἀρχομένης τῆς γ' στάσεως.

Στάσις Γ'.

Ἦχος γ'.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὕμνον τῇ ταφῇ σου, προσφέρουσι Χριστέ μου.

Καθελὼν τοῦ ξύλου, ὁ Ἀριμαθαῖος, ἐν τάφῳ σε κηδεύει.

Μυροφόροι ἦλθον, μύρα σοι Χριστέ μου, κομίζουσαι προφρόνως.

Δεῦρο πᾶσα κτίσις, ὕμνους ἐξοδίους, προσοίσωμεν τῷ Κτίστη.

Ὡς νεκρὸν τὸν ζῶντα, σὺν Μυροφόροις πάντες, μυρῖσωμεν ἐμφρόνως.

Ἰωσήφ τρισμάκαρ, κήδευσον τὸ σῶμα, Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου.

Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα, ἐκίνησαν τὴν πτέρναν, κατὰ τοῦ Εὐεργέτου.

Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα, φέρουσι τῷ Σωτῆρι, χολὴν ἅμα καὶ ὄξος.

Ὡ τῆς παραφροσύνης, καὶ τῆς Χριστοκτονίας, τῆς τῶν προφητοκτόνων!

Ὡς ἄφρων ὑπηρέτης, προδέδωκεν ὁ μύστης, τὴν ἄβυσσον σοφίας.

Τὸν Ῥύστην ὁ πωλήσας, αἰχμάλωτος κατέστη, ὁ δόλιος Ἰούδας.

Κατὰ τὸν Σολομῶντα, βόθρος βαθὺς τὸ στόμα, Ἑβραίων παρανόμων.

Ἑβραίων παρανόμων, ἐν σκολιαῖς πορείαις, τρίβολοι καὶ παγίδες.

Ἰωσήφ κηδεύει, σὺν τῷ Νικοδήμῳ, νεκροπρεπῶς τὸν Κτίστην.

Ζωοδότα Σῶτερ, δόξα σου τῷ κράτει, τὸν Ἄδην καθελόντι.

Ὑπτιον ὀρῶσα, ἡ Πάναγνός σε Λόγε, μητροπρεπῶς ἐθήνηει.

Ὡ γλυκύ μου ἔαρ, γλυκύτατόν μου Τέκνον, ποῦ ἔδου σου τὸ κάλλος;

Θρῆνον συνεκίνει, ἡ πάναγνός σου Μήτηρ, σοῦ Λόγε νεκρωθέντος.

Γύναια σὺν μύροις, ἤκουσι μυρίσαι, Χριστὸν τὸ θεῖον μύρον.

Θάνατον θανάτῳ, σὺ θανατοῖς Θεέ μου, θεία σου δυναστεία.

Πεπλάνηται ὁ πλάνος, ὁ πλανηθεὶς λυτροῦται, σοφία σῆ Θεέ μου.

Πρὸς τὸν πυθμένα Ἄδου, κατήχθη ὁ προδότης, διαφθορᾶς εἰς φρέαρ.

Τρίβολοι καὶ παγίδες, ὁδοὶ τοῦ τρισαθλίου, παράφρονος Ἰούδα.

Συναπολοῦνται πάντες, οἱ σταυρωταί σου Λόγε, Υἱέ Θεοῦ παντάναξ.

Διαφθορᾶς εἰς φρέαρ, συναπολοῦνται πάντες, οἱ ἄνδρες τῶν αἱμάτων.

Υἱέ Θεοῦ παντάναξ, Θεέ μου πλαστουργέ μου, πῶς πάθος κατεδέξω;

Ἡ δάμαλις τὸν μόσχον, ἐν ξύλῳ κρεμασθέντα, ἠλάλαζεν ὀρῶσα.

Σῶμα τὸ ζωηφόρον, ὁ Ἰωσήφ κηδεύει, μετὰ τοῦ Νικοδήμου.

Ἀνέκραζεν ἡ κόρη, θερμῶς δακρυρροοῦσα, τὰ σπλάγχνα κεντουμένη.

Ὡ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, γλυκύτατόν μου Τέκνον, πῶς τάφῳ νῦν καλύπτῃ;

Τὸν Ἀδὰμ καὶ Εὐὰν, ἐλευθερῶσαι Μήτηρ, μὴ θρήνει ταῦτα πάσχω.

Δοξάζω σου Υἱέ μου, τὴν ἄκραν εὐσπλαγχνίαν, ἧς χάριν ταῦτα πάσχεις.

Ὁξος ἐποτίσθης, καὶ χολὴν Οἰκτίρμον, τὴν πάλαι λύων γεῦσιν.

Ἰκρίῳ προσεπάγης, ὁ πάλαι τὸν λαόν σου, στύλῳ νεφέλης σκέπων.

Αἱ μυροφόροι Σῶτερ, τῷ τάφῳ προσελθοῦσαι, προσέφερόν σοι μύρα.

Ἀνάστηθι Οἰκτίρμον, ἡμᾶς ἐκ τῶν βαράθρων, ἐξανιστῶν τοῦ Ἄδου.

Ἀνάστα Ζωοδότα, ἡ σὲ τεκοῦσα Μήτηρ, δακρυρροοῦσα λέγει.

Σπεῦσον ἐξαναστῆναι, τὴν λύπην λύων Λόγε, τῆς σὲ ἀγνῶς τεκούσης.

Οὐράνια Δυνάμεις, ἐξέστησαν τῷ φόβῳ, νεκρὸν σε καθορῶσαι.

Τοῖς πόθῳ τε καὶ φόβῳ, τὰ πάθη σου τιμῶσι, δίδου πταισμάτων λύσιν.

Ὡ φρικτὸν καὶ ξένον, θέαμα Θεοῦ Λόγε! πῶς γῆ σε συγκαλύπτει;

Φέρον πάλαι φεύγει, Σῶτερ Ἰωσήφ σε, καὶ νῦν σε ἄλλος θάπτει.

Κλαίει καὶ θρηνεῖ σε, ἡ πάναγνός σου Μήτηρ, Σωτὴρ μου νεκρωθέντα.

Φρίττουσιν οἱ νόες, τὴν ξένην καὶ φρικτὴν σου, Ταφὴν τοῦ πάντων Κτίστου.

Ἐρράναν τὸν τάφον, αἱ Μυροφόροι μύρα, λίαν πρῶτ' ἐλθοῦσαι. (τρίς)

Εἰρήνην Ἐκκλησία, λαῷ σου σωτηρίαν, δώρησαι σῆ Ἐγέρσει.

Δόξα. **Τριαδικόν.**

Ὡ Τριάς Θεέ μου, Πατὴρ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα, ἐλέησον τὸν κόσμον.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Ἰδεῖν τὴν τοῦ Υἱοῦ σου, Ἀνάστασιν Παρθένε, ἀξίωσον σοὺς δούλους.

Καὶ πάλιν τὸ **α'** τροπάριον.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὕμνον τῇ ταφῇ σου, προσφέρουσι Χριστέ μου.

**Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις·**

Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

\* \* \*

## ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ ΕΥΛΟΓΗΤΑΡΙΑ

Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια.

**Ἦχος πλ. α'.**

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε·  
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Τῶν ἀγγέλων ὁ δῆμος \* κατεπλάγη ὀρῶν σε \* ἐν νεκροῖς λογισθέντα, \* τοῦ θανάτου δέ, Σῶτερ, \* τὴν ἰσχὺν καθελόντα \* καὶ σὺν ἐαυτῷ \* τὸν Ἀδὰμ ἐγείραντα \* καὶ ἐξ ἄδου \* πάντας ἐλευθερώσαντα.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε·  
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Τί τὰ μύρα \* συμπαθῶς τοῖς δάκρυσιν, \* ὧ μαθήτριά, κερνᾶτε; \* ὁ ἀστράπτων \* ἐν τῷ τάφῳ ἄγγελος \* προσεφθέγγετο ταῖς μυροφόροις· \* Ἴδετε ὑμεῖς \* τὸν τάφον καὶ ἤσθητε· \* ὁ Σωτὴρ γὰρ \* ἐξανέστη τοῦ μνήματος.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε·  
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Λίαν πρῶτ' \* μυροφόροι ἔδραμον \* πρὸς τὸ μνήμά σου θρηνολογοῦσαι· \* ἀλλ' ἐπέστη \* πρὸς αὐτάς ὁ ἄγγελος καὶ εἶπε· \* Θρήνου ὁ καιρὸς \* πέπαυται· μὴ κλαίετε· \* τὴν ἀνάστασιν δὲ \* ἀποστόλοις εἶπατε.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε·  
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μυροφόροι γυναῖκες \* μετὰ μύρων ἐλθοῦσαι \* πρὸς τὸ μνήμά σου, Σῶτερ, \* ἐνηχοῦντο ἀγγέλου \* πρὸς αὐτάς φθεγγομένου· \* Τί μετὰ νεκρῶν \* τὸν ζῶντα λογίζεσθε; \* ὡς Θεὸς γὰρ \* ἐξανέστη τοῦ μνήματος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Προσκυνοῦμεν Πατέρα \* καὶ τὸν τούτου Υἱόν τε \* καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, \* τὴν ἁγίαν Τριάδα \* ἐν μιᾷ τῇ οὐσίᾳ, \* σὺν τοῖς Σεραφίμ \* κράζοντες τὸ Ἅγιος, \* ἅγιος, ἅγιος εἶ, Κύριε.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ζωοδότην τεκοῦσα, \* ἐλυτρώσω, Παρθένε, \* τὸν Ἀδὰμ ἀμαρτίας· \* χαρμονὴν δὲ τῇ Εὐᾶ \* ἀντὶ λύπης παρέσχες· \* ῥέυσαντα ζωῆς, \* ἱ-

θυνη πρὸς ταύτην δὲ \* ὁ ἐκ σοῦ σαρκωθεὶς \*  
Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλουΐα, ἀλληλούϊα· δόξα σοὶ  
ὁ Θεός. (ἐκ γ')

**Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις·**

Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐ-  
ρανῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ  
Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν  
καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀ-  
μήν.

\* \* \*

## ΤΑ ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ

Ἦχος β'.

Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. (τρὶς)

\* \* \*

## ΑΙΝΟΙ

Ἦχος β'.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. Αἰνεῖτε  
τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν  
ἐν τοῖς ὑψίστοις. Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

Αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰ-  
νεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. Σοὶ  
πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

**Ἡ Στιχολογία (Ψαλμοὶ ρμθ', ρμθ', ρν').**

**Ψαλμὸς ρμθ' (148).**

Αἰνεῖτε αὐτόν, ἥλιος καὶ σελήνη· αἰνεῖτε αὐ-  
τόν, πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.

Αἰνεῖτε αὐτόν, οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ  
τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι αὐτὸς εἶ-  
πε, καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐ-  
κτίσθησαν.

Ἐστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶ-  
να τοῦ αἰῶνος· πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ πα-  
ρελεύσεται.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες  
καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.

Πῦρ, γάλαζα, χιών, κρύσταλλος, πνεῦμα κα-  
ταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ.

Τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφό-  
ρα καὶ πᾶσαι κέδροι.

Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἔρπετὰ καὶ πε-  
τεινὰ πτερωτά.

Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες  
καὶ πάντες κριταὶ γῆς.

Νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ  
νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου,  
ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου.

Ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ,  
καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ.

Ὑμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσ-  
ραήλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

**Ψαλμὸς ρμθ' (149).**

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινὸν ἢ αἴνεσις αὐ-  
τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.

Εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐ-  
τόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐπὶ τῷ βα-  
σιλεῖ αὐτῶν.

Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν  
τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.

Ὅτι εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ ὑ-  
ψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.

Καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιᾶσον-  
ται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,  
καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν,

Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγ-  
μοὺς ἐν τοῖς λαοῖς,

Τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ  
τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδη-  
ραῖς.

Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἐγγραπτον· δό-  
ξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

**Ψαλμὸς ρν' (150).**

Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· αἰνεῖ-  
τε αὐτόν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

**Ἴστωμεν Στίχους δ', καὶ ψάλλομεν  
τὰ ἐπόμενα Στιχηρὰ Ἰδιόμελα.**

**Στίχ. α'.** Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

**ᾠχος β'.**

Σήμερον συνέχει τάφος, τὸν συνέχοντα παλάμη τὴν κτίσιν· καλύπτει λίθος, τὸν καλύψαντα ἀρετῇ τοὺς οὐρανοὺς· ὑπνοῖ ἡ ζωὴ, καὶ Ἄδης τρέμει, καὶ Ἀδὰμ τῶν δεσμῶν ἀπολύεται. Δόξα τῇ σῇ οἰκονομίᾳ, δι' ἧς τελέσας πάντα, σαββατισμὸν αἰώνιον ἐδωρήσω ἡμῖν, τὴν παναγίαν ἐκ νεκρῶν σου Ἀνάστασιν.

**Στίχ. β'.** Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἡῶ σαλπιγγος· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρα.

**ᾠχος ὁ αὐτός.**

Τί τὸ ὀρώμενον θέαμα; τίς ἡ παροῦσα καταπαυσις; ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, τὴν διὰ πάθους τελέσας οἰκονομίαν, ἐν τάφῳ σαββατίζει, καινὸν ἡμῖν παρέχων σαββατισμὸν. Αὐτῷ βοήσωμεν· Ἀνάστα ὁ Θεός, κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

**Στίχ. γ'.** Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ.

**ᾠχος ὁ αὐτός.**

Δεῦτε ἴδωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἐν τάφῳ κειμένην, ἵνα τοὺς ἐν τάφοις, κειμένους ζωοποιήσῃ· δεῦτε σήμερον, τὸν ἐξ Ἰούδα ὑπνοῦντα θεώμενοι, προφητικῶς αὐτῷ ἐκβοήσωμεν· Ἀναπεσῶν κεκοίμησαι ὡς λέων· τίς ἐγερεῖ σε Βασιλεῦ; ἀλλ' ἀνάστηθι αὐτεξουσίως, ὁ δοὺς σεαυτὸν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐκουσίως· Κύριε δόξα σοι.

**Στίχ. δ'.** Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

**ᾠχος πλ. β'.**

Ἠτήσατο Ἰωσήφ, τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέθετο ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ· ἔδει γὰρ αὐτὸν ἐκ τάφου, ὡς ἐκ παστάδος προελθεῖν·

ὁ συντρίψας κράτος θανάτου, καὶ ἀνοίξας πύλας Παραδείσου, ἀνθρώποις δόξα σοι.

**Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.**

**ᾠχος πλ. β'.**

Τὴν σήμερον μυστικῶς, ὁ μέγας Μωϋσῆς, προδιετυποῦτο λέγων· Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός, τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην· τοῦτο γὰρ ἐστὶ, τὸ εὐλογημένον Σάββατον, αὕτη ἐστίν, ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα· ἐν ἧ κατέπαυσεν, ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον οἰκονομίας, τῇ σαρκὶ σαββατίσας· καὶ εἰς ὃ ἦν πάλιν ἐπανελθὼν, διὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἐδωρήσατο ἡμῖν, ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

**Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.**

**Θεοτοκίον. ᾠχος β'.**

Ἐπευλογημένη ὑπάρχεις, Θεοτόκε Παρθένε· διὰ γὰρ τοῦ ἐκ σοῦ σαρκωθέντος, ὁ ἄδης ἠχμαλώτισται, ὁ Ἀδὰμ ἀνακέκληται, ἡ κατάρα νενέκρωται, ἡ Εὐὰ ἠλευθέρωται, ὁ θάνατος τεθανάτωται, καὶ ἡμεῖς ἐζωοποιήθημεν. Διὸ ἀνυμνοῦντες βοῶμεν. Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδοκήσας· δόξα σοι.

\*\*\*

**Καὶ εὐθὺς ψάλλεται εἰς τὸν αὐτὸν ᾠχόν**

**Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ**

**Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς. \* Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ \* καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, \* ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.**

**Ἦμνουμέν σε, \* εὐλογοῦμέν σε, \* προσκυνοῦμέν σε, \* δοξολογοῦμέν σε, \* εὐχαριστοῦμέν σοι \* διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν.**

**Κύριε βασιλεῦ, \* ἐπουράνιε Θεέ, \* Πάτερ παντοκράτορ \* Κύριε Υἱὲ μονογενές, \* Ἰησοῦ Χριστέ, \* καὶ ἅγιον Πνεῦμα.**

**Κύριε ὁ Θεός, \* ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, \* ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς, \* ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κό-**



σμου, \* ἐλέησον ἡμᾶς, \* ὁ αἴρων τὰς ἀμαρτί-  
ας τοῦ κόσμου.

Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, \* ὁ καθημένος  
ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς, \* καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ μόνος ἅγιος, \* σὺ εἶ ὁ μόνος Κύριος,  
\* Ἰησοῦς Χριστός, \* εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς.  
Ἀμήν.

Καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε \* καὶ αἰ-  
νέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα \* καὶ εἰς  
τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Καταξίωσον, Κύριε, \* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ \*  
ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, \* ὁ Θεὸς τῶν πατέρων  
ἡμῶν, \* καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄ-  
νομά σου \* εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Γένοιτο, Κύριε, \* τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, \*  
καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, \* δίδαξόν με τὰ δικαι-  
ώματά σου. (τρὶς)

Κύριε, \* καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν \* ἐν γενεᾷ  
καὶ γενεᾷ. \* Ἐγὼ εἶπα. \* Κύριε, ἐλέησόν με.  
\* ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, \* ὅτι ἡμαρτόν σοι.

Κύριε, πρὸς σέ κατέφυγον. \* δίδαξόν με τοῦ  
ποιεῖν τὸ θέλημά σου, \* ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς  
μου.

Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς. \* ἐν τῷ φωτί σου  
ὀψόμεθα φῶς.

Παράτεινον τὸ ἔλεός σου \* τοῖς γινώσκουσί  
σε.

Ἅγιος ὁ Θεός, \* ἅγιος ἰσχυρός, \* ἅγιος ἀθά-  
νατος. \* ἐλέησον ἡμᾶς. (τρὶς)

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-  
νων. Ἀμήν.

Ἅγιος ἀθάνατος. \* ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ πάλιν ἰσχυροτέρα φωνῇ.

Ἅγιος ὁ Θεός, \* ἅγιος ἰσχυρός, \* ἅγιος ἀθά-  
νατος. \* ἐλέησον ἡμᾶς.

\*\*\*

## ΕΞΟΔΟΣ - ΠΕΡΙΦΟΡΑ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ

Ψαλλομένου δὲ τοῦ ἁσματικοῦ Ἅγιος ὁ Θεὸς  
γίνεται μετὰ πομπῆς ἢ ἔξοδος καὶ περιφορὰ  
τοῦ Ἐπιταφίου μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.  
Κατ' αὐτὴν ψάλλεται καὶ τὸ παρὸν ἰδιόμε-  
λον.

Γεωργίου Ἀκροπολίτου. Ἦχος πλ. α'.

Τὸν ἥλιον κρύψαντα, τὰς ἰδίας ἀκτῖνας, καὶ  
τὸ καταπέτασμα, τοῦ ναοῦ διαρῥαγέν, τῷ  
τοῦ Σωτῆρος θανάτῳ ὁ Ἰωσήφ θεασάμενος,  
προσηλθε τῷ Πιλάτῳ, καὶ καθικετεύει λέ-  
γων. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, τὸν ἐκ βρέ-  
φους ὡς ξένον, ξενωθέντα ἐν κόσμῳ. Δός  
μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ὁμόφυλοι μισοῦν-  
τες, θανατοῦσιν ὡς ξένον. Δός μοι τοῦτον  
τὸν ξένον, ὃν ξενίζομαι βλέπειν, τοῦ θανά-  
του τὸν ξένον. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃ-  
στις οἶδε ξενίζειν, τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ξέ-  
νους. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν Ἑβραῖοι  
τῷ φθόνῳ, ἀπεξένωσαν κόσμῳ. Δός μοι τοῦ-  
τον τὸν ξένον, ἵνα κρύψω ἐν τάφῳ, ὃς ὡς ξέ-  
νος οὐκ ἔχει, τὴν κεφαλὴν ποῦ κλίνει. Δός  
μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ἡ μήτηρ ὀρώσα, νε-  
κρωθέντα ἐβόα. Ὡ Υἱὲ καὶ Θεέ μου, εἰ καὶ  
τὰ σπλάγχνα τιτρώσκομαι καὶ καρδίαν σπα-  
ράττομαι, νεκρόν σε καθορώσα, ἀλλὰ τῇ σῇ  
ἀναστάσει, θαρρόυσα μεγαλύνω. Καὶ τού-  
τοις τοίνυν τοῖς λόγοις, δυσωπῶν τὸν Πιλά-  
τον, ὁ εὐσχήμων λαμβάνει, τοῦ Σωτῆρος τὸ  
σῶμα, ὃ καὶ φόβῳ ἐν σινδόνι, ἐνειλήσας καὶ  
σμύρνη, κατέθετο ἐν τάφῳ, τὸν παρέχοντα  
πᾶσι, ζωὴν αἰώνιον καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

\*\*\*

Ἐπανελθούσης τῆς ἱερᾶς πομπῆς εἰς τὸν Να-  
όν, ὁ προεξάρχων ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία.

Καὶ εἰσάγει μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερέων τὸν Ἐ-  
πιτάφιον εἰς τὸ Ἱερόν. καὶ ἡμεῖς ψάλλομεν  
τὰ τροπάρια.

Ἦχος β'.

Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον, ἢ ζωὴ ἢ ἀ-  
θάνατος, τότε τὸν ἄδην ἐνέκρωσας, τῇ ἀ-  
στραπῇ τῆς Θεότητος. ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνε-  
ῶτας, ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι

αὶ δυνάμεις, τῶν ἐπουρανίων ἐκραύαζον·  
Ζωοδότα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν δόξα σοι.

Ταῖς Μυροφόροις γυναιξί, παρὰ τὸ μνήμα ἐπιστάς, ὁ ἄγγελος ἐβόα· Τὰ μύρα τοῖς θνητοῖς, ὑπάρχει ἀρμόδια, Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς, ἐδείχθη ἀλλότριος.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ, ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν, τὸ ἄκραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθάρᾳ, εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ, κηδεύσας ἀπέθετο.

Καὶ περιελθόντες οἱ ἱερεῖς μετὰ τοῦ Ἐπιταφίου τρις τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἀποτιθέασιν αὐτὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπ' αὐτῆς.

\*\*\*

## Ἡ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ

Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὸ  
Τροπάριον τῆς προφητείας. Ἦχος β'.

Ὁ συνέχων τὰ πέρατα, τάφῳ συσχεθῆναι, κατεδέξω Χριστέ, ἵνα τῆς τοῦ Ἄδου καταπόσεως, λυτρώσης τὸ ἀνθρώπινον, καὶ ἀθανάτισας ζωώσης ἡμᾶς, ὡς Θεὸς ἀθάνατος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς  
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τὸ αὐτό.

Ὁ συνέχων τὰ πέρατα, ...

Ὁ ἀναγνώστης·

Προκείμενον. Ἦχος δ'. Ψαλμὸς μγ' (43).

Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἕνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου. (μγ' 27)

Στίχ. α'. Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον, ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. (μγ' 2)

Στίχ. β'. Ἐσωσας ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατήσχυνας. (μγ' 8)

Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ Ἀνάγνωσμα  
(λζ' 1-14).

Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κυρίου, καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου· καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρώπινων· καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτά, κύκλωθεν κύκλῳ· καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα, ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, καὶ ἰδοὺ ξηρὰ σφόδρα.

Καὶ εἶπε πρὸς με· Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα· Κύριε, Κύριε, σὺ ἐπίστασαι ταῦτα. Καὶ εἶπε πρὸς με· Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε λόγον Κυρίου· τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· Ἴδου ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω εἰς ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

Καὶ προεφήτευσά, καθὼς ἐνετείλατό μοι Κύριος. Καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐν τῷ ἐμῷ προφητεῦσαι· καὶ ἰδοὺ σεισμός· καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ, ἐκάτερον πρὸς τὴν ἀρμονίαν αὐτοῦ. Καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω· καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς.

Καὶ εἶπε πρὸς με· Προφήτευσον, ἐπὶ τὸ πνεῦμα, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ εἰπὲ τῷ πνεύματι· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθέ, καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν. Καὶ προεφήτευσά, καθ' ὅτι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς με, λέγων· Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα, πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστιν· αὐτοὶ λέγουσι· Ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπώλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφονήκαμεν. Διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ εἰπὲ πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν, καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ

είμι Κύριος, ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. Καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ Κύριος· ἐλάλησα, καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος Κύριος.

**Προκείμενον. ᾠδὴ βαρὺς. Ψαλμὸς θ' (9).**

Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψώθητω ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάβῃ τῶν πενήτων. (θ' 33)

**Στίχ. α'.** Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλη καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. (θ' 2)

**Στίχ. β'.** Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε. (θ' 3)

## Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς Παύλου  
τὸ Ἀνάγνωσμα (ε' 6-8. Γαλ. γ' 13-14).

Ἀδελφοί, μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοί. Ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός. Ὡστε ἐορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἄζυμοις εὐκρινείας καὶ ἀληθείας. Χριστὸς γὰρ ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κἀνάρα. Γέγραπται γάρ· «Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου»· ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

Ἀλληλουῖα. ᾠδὴ πλ. α'. Ψαλμὸς ξξ' (67).

**Στίχ. α'.** Ἀναστήτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν. (ξξ' 2)

**Στίχ. β'.** Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ. (ξξ' 3)

**Στίχ. γ'.** Καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν, ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ. (ξξ' 4)

**Ὁ διάκονος·** Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

**Ὁ ἱερεὺς·** Εἰρήνη πᾶσι.

**Ὁ λαός·** Καὶ τῷ πνεύματί σου.

**Ὁ ἱερεὺς·** Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

**Ὁ λαός·** Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

**Ὁ διάκονος·** Πρόσχωμεν.

**Ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον.**

## ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον (Ματθ. κζ' 62-66).

Τῇ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης. Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε κουστωδία· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

**Ὁ λαός·** Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

\*\*\*

## Η ΕΚΤΕΝΗΣ ΔΕΗΣΙΣ

Εἶτα ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς) τὴν ἐκτενῆ δέησιν, ὁ δὲ λαὸς εἰς ἐκάστην δέησιν τὸ Κύριε, ἐλέησον (τρὶς), εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἅπαξ.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου· δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως

καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῶν ἐνοριτῶν, ἐπιτρόπων, συνδρομητῶν καὶ ἀφιερωτῶν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίων κτιτόρων τοῦ ἁγίου ναοῦ τούτου (τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης) καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιόντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρά σου μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

**Ὁ ἱερεὺς:** Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορὸς:** Ἀμήν.

\*\*\*

Εἶτα ὁ διάκονος λέγει τὰ Πληρωτικά, ὁ δὲ χορὸς ἀποκρίνεται εἰς μὲν τὰς δύο πρώτας δεήσεις διὰ τοῦ Κύριε, ἐλέησον, εἰς τὰς ἐπομένους ἕξ διὰ τοῦ Παράσχου, Κύριε, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν διὰ τοῦ Σοί, Κύριε.

Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετάνοιᾳ ἐκτελέσαι παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογία τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

**Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως:**

Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρμῶν καὶ φιλοανθρωπίας ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορὸς:** Ἀμήν.

**Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαόν:** Εἰρήνη πᾶσι.

**Ὁ χορὸς:** Καὶ τῷ πνεύματί σου.

**Ὁ διάκονος:** Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

**Ὁ χορὸς:** Σοί, Κύριε.

**Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας καὶ τὴν ἐκφώνησιν:**

Σὸν γὰρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορὸς:** Ἀμήν.

\*\*\*

## Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ

**Ὁ διάκονος:** Σοφία.

**Ὁ ἀναγνώστης:** Εὐλόγησον.

**Ὁ ἱερεὺς:**



Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

**Ὁ προεστῶς ἢ ὁ ἀναγνώστης·**

Στερεῶσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν καὶ ἀμώμητον πίστιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν σὺν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ (ἢ μονῇ) ταύτῃ εἰς αἰῶνας αἰῶνων.

**Ὁ ἱερεύς·** Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς.

**Ὁ ἀναγνώστης·**

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ \* καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, \* τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, \* τὴν ὄντως Θεοτόκον, \* σὲ μεγαλύνομεν.

**Ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν·**

Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Δόξα. Καὶ νῦν. Κύριε, ἐλέησον γ'. Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

**Ὁ ἱερεύς·** Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητρός, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, ἱκεσίαις τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλέησαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

**Ὁ λαός·** Ἀμήν.

\* \* \* \* \*

## Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

μετὰ τῆς θείας Λειτουργίας  
τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

(Τελεῖται συνήθως τὴν πρωΐαν  
τοῦ Μεγάλου Σαββάτου).

### ΕΝΑΡΞΙΣ - ΠΡΟΟΙΜΙΑΚΟΣ ΨΑΛΜΟΣ

**Ὁ διάκονος·** Εὐλόγησον, δέσποτα.

**Ὁ ἱερεύς·**

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

**Ὁ ἀναγνώστης·** Ἀμήν.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ Βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ τῷ Βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, Χριστῷ τῷ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν.

**Καὶ τὸν προοιμιακὸν ψαλμὸν·**

**Ψαλμὸς ργ' (103).**

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.

Ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω, ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον.

Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν, ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ.

Ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερυγῶν ἀνέμων.

Ὁ ποιῶν τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα.

Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.

Ἀναβαίνουνσιν ὄρη καὶ καταβαίνουνσιν πεδία εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά.

Ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλῦψαι τὴν γῆν.

Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραξι, ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα.

Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν.

Ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσκει· ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν.

Ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερώων αὐτοῦ· ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.

Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς.

Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου, τοῦ ἰλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ· καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.

Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ὡς ἐφύτευσας.

Ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἢ κατοικία ἡγεῖται αὐτῶν.

Ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς.

Ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς· ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.

Ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ· ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.

Σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἀρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς.

Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συνήχθησαν, καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.

Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.

Αὕτη ἢ θάλασσα ἢ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἐρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων.

Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται· δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῇ.

Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαιρον. Δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν.

Ἀνοιξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος· ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται.

Ἄντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἦτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμει· ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.

Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῷ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.

Ἦδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογία μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

Ἐκλείπειεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

**Καὶ πάλιν.**

Ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ· ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα. Δόξα σοι ὁ Θεός (τρῖς). Ἡ ἐλπίς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι.

\*\*\*

## ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ

Πληρωθέντος τοῦ προοιμιακοῦ ψαλμοῦ, ὁ ἱερεὺς λέγει ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπέζης τὰ εἰρηνικά, τοῦ χοροῦ ψάλλοντος μεθ' ἑκάστην δέησιν τὸ Κύριε, ἐλέησον.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπερ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

[Ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς προστίθεται·

Ἐπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος) ἱερομονάχου καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.]

Ἐπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς πόλεως (ἢ τῆς ἁγίας μονῆς ἢ τῆς χώρας ἢ τῆς νήσου) ταύτης, πάσης (μονῆς) πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσοῦντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ χορός· Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως·

Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\*\*\*

## ΟΙ ΕΠΙΛΥΧΝΙΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

Εἰς τὸ Κύριε, ἐκέκραξα ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῶν αἰνῶν καὶ τῶν ἀποστίχων.

Ψαλμὸς ρμ' (140). Ἦχος α'.

Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ· εἰσάκουσόν μου. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου· πρόσχευε τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκραγένοι με πρὸς σέ. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε.

Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε.

Θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου.

Μὴ ἐκκλίνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις.

Σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει, καὶ ἐλέγξει με· ἔλαιον δὲ ἀμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου.

Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν· κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἰκρῆται αὐτῶν.

Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου, ὅτι ἠδύνθησαν· ὡσεὶ πάχος γῆς ἐρράγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ἄδην.

Ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου· ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου.

Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.

Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτῶν οἱ ἄμαρτωλοί· κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγώ, ἕως ἂν παρέλθω.

### Ψαλμὸς ρμα' (141).

Φωνῆ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνῆ μου πρὸς Κύριον ἐδεήθην.

Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου· τὴν θλιψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.

Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνωσ τὰς τρίβους μου.

Ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ἧ ἔπορευόμην, ἔκρυσαν παγίδα μοι.

Κατενόουν εἰς τὰ δεξιά, καὶ ἐπέβλεπον, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με.

Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου.

Ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε· εἶπα· Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ, ἐν γῆ ζώντων.

Πρόσχευ πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.

Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου.

Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι.

Εἶτα ψάλλονται τὰ ἐπόμενα  
ἀναστάσιμα στιχηρὰ ἰδιόμελα.

### Ψαλμὸς ρκθ' (129).

Ἦχος α'.

Στίχ. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, Κύριε· Κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου.

Τὰς ἐσπερινὰς ἡμῶν εὐχὰς, πρόσδεξαι ἅγιε Κύριε, καὶ παράσχου ἡμῖν, ἄφεςιν ἁμαρτιῶν, ὅτι μόνος εἶ ὁ δεΐξας, ἐν κόσμῳ τὴν Ἀνάστασιν.

Στίχ. Γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Κυκλώσατε λαοὶ Σιών, καὶ περιλάβετε αὐτήν, καὶ δότε δόξαν ἐν αὐτῇ, τῷ ἀναστάντι

ἐκ νεκρῶν· ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λυτρωσάμενος ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν.

Στίχ. Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε Κύριε, τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἰλασμός ἐστιν.

Δεῦτε λαοὶ ὑμνήσωμεν, καὶ προσκυνήσωμεν Χριστόν, δοξάζοντες αὐτοῦ, τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν· ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ ἐχθροῦ, τὸν κόσμον λυτρωσάμενος.

Στίχ. Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε· ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον.

Τῷ Πάθει σου Χριστέ, παθῶν ἠλευθερώθημεν, καὶ τῇ Ἀναστάσει σου, ἐκ φθορᾶς ἐλυτρώθημεν· Κύριε δόξα σοι.

Ἄτερα στιχηρὰ ἰδιόμελα.

Ἰωάννου μοναχοῦ. Ἦχος πλ. δ'.

Στίχ. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Σήμερον ὁ Ἄδης στένων βοᾷ· Συνέφερε μοι, εἰ τὸν ἐκ Μαρίας γεννηθέντα, μὴ ὑπεδεξάμην· ἐλθὼν γὰρ ἐπ' ἐμέ, τὸ κράτος μου ἔλυσε· πύλας χαλκᾶς συνέτριψε· ψυχὰς ἅς κατεῖχον τὸ πρῖν, Θεὸς ὢν ἀνέστησε. Δόξα Κύριε τῷ Σταυρῷ σου, καὶ τῇ Ἀναστάσει σου.

Στίχ. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Τὸ αὐτό.

Σήμερον ὁ Ἄδης στένων βοᾷ· ...

Ψαλμὸς ριζ' (116).

Στίχ. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη· ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοὶ.

Σήμερον ὁ Ἄδης στένων βοᾷ· Κατελύθη μοι ἡ ἐξουσία· ἐδεξάμην θνητόν, ὥσπερ ἓνα τῶν θανόντων· τοῦτον δὲ κατέχειν, ὅλως οὐκ ἰσχύω, ἀλλ' ἀπολῶ μετὰ τούτου, ὢν ἐβασίλευον· ἐγὼ εἶχον τοὺς νεκροὺς ἀπ' αἰῶνος,



ἀλλὰ οὗτος ἰδοὺ πάντας ἐγείρει. Δόξα Κύριε τῷ Σταυρῷ σου, καὶ τῇ Ἀναστάσει σου.

**Στίχ.** Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Σήμερον ὁ Ἄδης στένων βοᾷ· Κατεπόθη μου τὸ κράτος· ὁ Ποιμὴν ἐσταυρώθη, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἀνέστησεν· ὧν περ ἐβασίλευον ἐστέρημαι, καὶ οὐς κατέπιον ἰσχύσας, πάντας ἐξήμεσα· ἐκένωσε τοὺς τάφους ὁ σταυρωθεὶς· οὐκ ἰσχύει τοῦ θανάτου τὸ κράτος. Δόξα Κύριε τῷ Σταυρῷ σου, καὶ τῇ Ἀναστάσει σου.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ  
καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

**Ἦχος πλ. β'**

Τὴν σήμερον μυστικῶς, ὁ μέγας Μωϋσῆς, προδιετυποῦτο λέγων· Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός, τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμη· τοῦτο γὰρ ἐστὶ, τὸ εὐλογημένον Σάββατον· αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα· ἐν ἣ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον οἰκονομίας, τῇ σαρκὶ σαββατίσας· καὶ εἰς ὃ ἦν πάλιν ἐπανελθὼν, διὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἐδωρήσατο ἡμῖν, ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

**Θεοτοκίον. Ἦχος α'.**

Τὴν παγκόσμιον δόξαν, τὴν ἐξ ἀνθρώπων σπαρεῖσαν, καὶ τὸν Δεσπότην τεκοῦσαν, τὴν ἐπουράνιον πύλην, ὑμνήσωμεν Μαρίαν τὴν Παρθένον, τῶν Ἀσωμάτων τὸ ἄσμα, καὶ τῶν πιστῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα· αὕτη γὰρ ἀνεδείχθη οὐρανός, καὶ ναὸς τῆς Θεότητος· αὕτη τὸ μεσότοιχον, τῆς ἐχθρας καθελοῦσα, εἰρήνην ἀντεισῆξε, καὶ τὸ Βασίλειον ἠνέφξε. Ταύτην οὖν κατέχοντες, τῆς Πίστεως τὴν ἄγκυραν, ὑπέρμαχον ἔχομεν, τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Κύριον. Θαρσεῖτω τοίνυν, θαρσεῖτω λαὸς τοῦ Θεοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸς πολεμήσει, τοὺς ἐχθροὺς ὡς παντοδύναμος.

\*\*\*

## ΕΙΣΟΔΟΣ - ΕΠΙΛΥΧΝΙΟΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Ψαλλομένου τοῦ Καὶ νῦν γίνεται ἡ εἴσοδος ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διακόνου μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ διάκονος· Σοφία· ὀρθοί.

Ὁ προεστὼς ἢ ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐπιλύχνιον εὐχαριστίαν χῶμα·

Φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης, \* ἀθανάτου Πατρός, \* οὐρανόθεν, ἁγίου, μάκαρος, \* Ἰησοῦ Χριστέ, \* ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, \* ἰδόντες φῶς ἐσπερινόν, \* ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, \* καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. \* Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς \* ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις, \* Υἱὲ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς· \* διὸ ὁ κόσμος σὲ δοξάζει.

\*\*\*

## ΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ὁ διάκονος· Ἐσπέρας προκείμενον.

Καὶ ψάλλεται τὸ Προκείμενον.

**Ἦχος πλ. α'.** Ψαλμὸς ξε' (65).

Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι· ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε. (ξε' 4)

**Στίχ. α'.** Αλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ. (ξε' 12)

**Στίχ. β'.** Εἶπατε τῷ Θεῷ· ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροί σου. (ξε' 3)

\*\*\*

## ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

\* Ἐκ τῶν 15 ἀναγνωσμάτων τοῦ Ἐσπερινοῦ κακῶς εἰς τὰς ἐνορίας ἀναγιγνώσκονται μόνον 3, τὰ Α', Δ' καὶ ΙΕ'.

**Α'.** Γενέσεως τὸ Ἀνάγνωσμα (α' 1-13).

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος, καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι κα-

λόν· και διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀναμέσον τοῦ φωτός, και ἀναμέσον τοῦ σκότους. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν και τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, και ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα μία.

Και εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος και ἔστω διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδατος και ὕδατος· και ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα· και διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος, και ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ὑποκάτω τοῦ στερεώματος. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν· και εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, και ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα δευτέρα.

Και εἶπεν ὁ Θεός· Συναχθήτω τὸ ὕδωρ, τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, και ὀφθήτω ἡ ξηρά· και ἐγένετο οὕτω. Καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ, τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, και ὤφθη ἡ ξηρά. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, και τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας· και εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος, και καθ' ὁμοιότητα, και ξύλον κάρπιμον ποιῶν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς· και ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος και καθ' ὁμοιότητα, και ξύλον κάρπιμον ποιῶν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς· και εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, και ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τρίτη.

### **Β'. Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα (ξ' 1-16).**

Φωτίζου, φωτίζου, Ἱερουσαλήμ· ἦκει γάρ σου τὸ φῶς, και ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. Ἴδου σκότος καλύψει γῆν, και γνώφος ἐπ' ἔθνη· ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται Κύριος, και ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται. Καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου, και ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου.

Ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου, και ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἦκασιν πάντες οἱ υἱ-

οὶ σου μακρόθεν, και αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται. Τότε ὄψει, και εὐφρανθήσῃ, και φοβηθήσῃ, και ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης και ἔθνῶν και λαῶν· και ἤξουσὶ σοὶ ἀγγέλαι κάμηλων, και καλύψουσὶ σε κάμηλοι Μαδιὰμ και Γαιφά· πάντες ἐκ Σαβὰ ἤξουσι, φέροντες χρυσίον, και λίβανον οἴσουσι, και λίθον τίμιον, και τὸ σωτήριον Κυρίου εὐαγγελιοῦνται. Καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδὰρ συναχθήσονται σοὶ, και κριοὶ Ναβαιῶθ ἤξουσὶ σοὶ, και ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, και ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται. Τίνες οἶδε, ὡς νεφέλαι πέτανται, και ὡσεὶ περιστεραι σὺν νεοσσοῖς; Ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν, και πλοῖα Θαρσεῖς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν, και τὸν ἄργυρον και τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν, και διὰ τὸ ὄνομα Κυρίου τὸ ἅγιον, και διὰ τὸν Ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδοξον εἶναι.

Και οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου, και οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονται σοὶ· διὰ γὰρ ὀργὴν μου ἐπάταξά σε, και διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε. Καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διαπαντός, ἡμέρας και νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἔθνῶν, και βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους· τὰ γὰρ ἔθνη, και οἱ βασιλεῖς, οἳ τινες οὐ δουλεύουσὶ σοὶ, ἀπολοῦνται, και τὰ ἔθνη ἐρημία ἐρημωθήσεται. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἤξει ἐν κυπαρίσσῳ και πεύκῃ και κέδρω ἅμα, δοξάσαι τὸν τόπον τὸ ἅγιόν μου· και τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδαικότες οἱ υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, και παροξυνάντων σε· και προσκυνήσουσι τὰ ἵχνη τῶν ποδῶν σου πάντες, οἱ παρώξυνάν σε.

Και κληθήσῃ πόλις Κυρίου, Σιών ἀγίου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην, και μεμισημένην, και οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· και θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς γενεῶν· και θηλάσεις γάλα ἔθνῶν, και πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι· και γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σώζων σε, και ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

### Γ'. Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα (ιβ' 1-11).

Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν γῆ Αἰγύπτου, λέγων· Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν πρῶτος ὑμῖν ἐστὶν ἐν τοῖς μηνσὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου, λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἶκους πατριῶν, ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν· ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὧσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ ἰκανοὺς εἶναι εἰς πρόβατον, προσλήψεται μεθ' ἑαυτὸν τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ· κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμηθήσεται εἰς πρόβατον· πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν ἀρνῶν, καὶ τῶν ἐρίφων λήψεσθε. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου. Καὶ σφάζουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος τῆς συναγωγῆς υἰῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἐσπέραν· καὶ λήφονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν, ἐν τοῖς οἴκοις, ἐν οἷς ἂν φάγωσιν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς· καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὅπτα πυρὶ, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται. Οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμόν, οὐδὲ ἐψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ' ὅπτα πυρὶ κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐντοσθίοις. Οὐ καταλείπετε ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρῶτὸ καὶ ὅστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλείπομενα ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτὸ ἐν πυρὶ κατακαύσετε. Οὕτω δὲ φάγεσθε αὐτό· αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμένοι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηριαὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς· Πάσχα ἐστὶ Κυρίου.

### Δ'. Προφητείας Ἰωνᾶ τὸ Ἀνάγνωσμα (α'-δ').

Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν, τὸν τοῦ Ἀμαθί, λέγων· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Νινευί τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς με. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσεῖς ἐκ προσώπου Κυρίου· καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην, καὶ εὔρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσεῖς, καὶ ἔδωκε τὸν ναῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη εἰς αὐτό, τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσεῖς ἐκ προσώπου Κυρίου.

Καὶ Κύριος ἐξήγειρε πνεῦμα μέγα εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοί, καὶ ἀνεβῶν ἕκαστος πρὸς τὸν Θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε, καὶ ἔρεγχε. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεύς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα, καὶ ἐπικαλοῦ τὸν Θεόν σου, εἴπως διασώσῃ ὁ Θεὸς ἡμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα.

Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Δεῦτε βάλωμεν κλήρους, καὶ ἐπιγνῶμεν, τίνοσ ἐνεκεν ἢ κακία αὕτη ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἔβαλον κλήρους· καὶ ἔπεσεν ὁ κλήρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀπάγγειλον ἡμῖν, τίνοσ ἐνεκεν τὸ κακὸν τοῦτο ἐν ἡμῖν; τίς σου ἢ ἐργασία ἐστὶ; καὶ πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ ἐκ ποίας χώρας, καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σύ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Δοῦλος Κυρίου εἰμὶ ἐγώ, καὶ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγα· καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου Κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς· καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Τί ποιήσωμέν σοι, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο, καὶ ἐξήγειρε μᾶλλον κλύδωνα. Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς· Ἄρατέ με, καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγώ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶ.

Καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο, καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ εἶπον· Μηδαμῶς, Κύριε, μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῶς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον· διότι σύ, Κύριε, ὄν τρόπον ἐβούλου, πεποίηκας. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἔσθη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου

αὐτῆς. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν Κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἠύξαντο τὰς εὐχάς.

Καὶ προσέταξε Κύριος κῆτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ προσηύξατο Ἰωνᾶς πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ, ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, καὶ εἶπεν.

Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου· ἐκ κοιλίας Ἰδοῦ κραυγῆς μου, ἤκουσας φωνῆς μου.

Ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με.

Πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου, καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διῆλθον.

Κἀγὼ εἶπον· Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;

Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη.

Ἔδου ἡ κεφαλὴ μου εἰς σχισμὰς ὀρέων, κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι.

Καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωὴ μου πρὸς σέ, Κύριε ὁ Θεός μου.

Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου, τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην· καὶ ἔλθοι πρὸς σέ ἡ προσευχή μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου.

Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ, ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατέλιπον.

Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι· ὅσα ἠύξάμην, ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ Κυρίῳ.

Καὶ προσέταξε Κύριος τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου, λέγων· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Νινευῖ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς, καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευῖ, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος· ἡ δὲ Νινευῖ ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ,

ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. Καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν πόλιν, ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς· καὶ ἐκήρυξε, καὶ εἶπεν· Ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ Νινευῖ καταστραφήσεται.

Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευῖ τῷ Θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν. Καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευῖ, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιείλετο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. Καὶ ἐκηρύχθη, καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ Νινευῖ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, λεγόντων· Οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες, καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν, μηδὲ νεμέσθωσαν, μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. Καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες· Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ Θεός, καὶ παρακληθήσεται, καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα;

Καὶ εἶδεν ὁ Θεός τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε. Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην· καὶ συνεχύθη, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν. ὦ Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῆ; Διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσεῖς, διότι ἔγνων, ὅτι σὺ ἐλεήμων εἶ, καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις. Καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε, λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με μᾶλλον, ἢ ζῆν με. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰωνᾶν· Εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ;

Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πόλεως, καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σκηνήν, καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἐπίδη τί ἔσται τῇ πόλει. Καὶ προσέταξε Κύριος ὁ Θεός κολοκύνθη, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς Ἰωνᾶ, τοῦ εἶναι σκιὰν ὑ-



περάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην. Καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς σκώληκι ἐώθινη τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθην, καὶ ἐξηράνθη. Καὶ ἐγένετο, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαίοντι· καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰωνᾶ· καὶ ὀλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με, ἢ ζῆν με.

Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν· Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; Καὶ εἶπε· Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. Καὶ εἶπε Κύριος· Σὺ μὲν ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας, οὐδὲ ἐξέθρεψας αὐτήν, ἢ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα, καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπόλετο· ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευί τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ἧ κατοικοῦσι πλείους, ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἳ τινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν, ἢ ἀριστερὰν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

#### Ε'. Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ τὸ Ἀνάγνωσμα (ε' 10-15).

Περενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλις καὶ ἐποίησαν τὸ Πάσχα, τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἀφ' ἑσπέρας, ἐπὶ δυσμῶν Ἰεριχώ, ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ ἔφαγον ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς, τῇ ἐπαύριον τοῦ Πάσχα, ἄζυμα καὶ νέα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα· ἐκαρπώσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἰεριχώ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδεν ἀνθρώπον ἐστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ Ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ

οικέτῃ; Καὶ εἶπεν ὁ Ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· Λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐφ' ᾧ σὺ ἔστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι. Καὶ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς οὕτως.

#### Ζ'. Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα (ιγ' 20 - ιε' 19).

Ἐξάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχώθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ὠθώμ, παρὰ τὴν ἔρημον. Ὁ δὲ Θεὸς ἠγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν, ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν, τὴν δὲ νύκτα, ἐν στύλῳ πυρὸς τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς. Οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης, ἡμέρας, καὶ ὁ στῦλος τοῦ πυρὸς, νυκτός, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες, στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἀναμέσον Μαγδώλου, καὶ ἀναμέσον τῆς θαλάσσης, ἐξ ἐναντίας Βεελσεφῶν· ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ· Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὗτοι πλανῶνται ἐν τῇ γῆ· συγκέκλεικε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραῷ, καὶ καταδιώξεταί ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ· καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος· καὶ ἐποίησαν οὕτω.

Καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι πέφευγεν ὁ λαός· καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραῷ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ εἶπον· Τί τοῦτο πεποιήκαμεν, τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν; Ἐξευξεν οὖν Φαραῷ τὰ ἄρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συνήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐξακόσια ἄρματα ἐκλεκτά, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων. Καὶ ἐσκλήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραῷ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εὔρον αὐτοὺς παραμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶσα ἡ ἵππος, καὶ

τὰ ἄρματα Φαραώ, καὶ οἱ ἰππεῖς, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἐξεναντίας Βεελσεπεφῶν· καὶ Φαραὼ προσῆγε.

Καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὀρῶσι· καὶ ἰδοὺ, οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπον πρὸς Μωϋσῆν· Παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ; τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου; οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλαλήσαμεν πρὸς σέ, λέγοντες· Πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις; κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Θαρσεῖτε, στῆτε, καὶ ὀρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον· ὃν τρόπον γὰρ ἐωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. Κύριος πολεμήσει ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε.

Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τί βοᾷς πρὸς με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀναξυζάτωσαν· καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ράβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰσελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραώ, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραώ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ· καὶ γνῶσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραώ, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἵπποις αὐτοῦ.

Ἐξῆρε δὲ ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὀπισθεν· ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθον ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔστη· καὶ ἐγένετο σκότος, καὶ γνόφος· καὶ διῆλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα.

Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χειρὰ ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἐπήγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν· καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. Κατεδίωξαν δὲ οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος Φαραώ, καὶ τὰ ἄρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἐωθινή, καὶ ἐπέβλεψε Κύριος εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων, ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων· καὶ συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἀρμάτων αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. Καὶ εἶπον οἱ Αἰγύπτιοι· Φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ· ὁ γὰρ Κύριος πολεμεῖ ὑπὲρ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπὶ τε τὰ ἄρματα, καὶ τοὺς ἀναβάτας. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χειρὰ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκατεστάθη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ· καὶ ἐξετίναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης· καὶ ἐπαναστρεφὲν τὸ ὕδωρ, ἐκάλυψε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραώ, τοὺς εἰσπορευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς, τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

Καὶ ἐρρύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων· καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χειρὰ τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῆ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

Τότε ἦσε Μωϋσῆς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ὥδην ταύτην τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπον·

Ἀνιστάμενοι δὲ ψάλλομεν εἰς ἦχον β΄.

## ΩΔΗ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

Εἶτα ὁ ἀναγνώστης λέγει τοὺς στίχους τῆς ψ-  
δῆς, μεθ' ἕκαστον δὲ αὐτῶν ψάλλομεν· Ἐν-  
δόξως γὰρ δεδόξασται.

Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξα-  
σται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασ-  
σαν. (ιε΄ 1)

Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτη-  
ρίαν· οὗτός μου Θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν.  
Θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.

Κύριος συντρίβων πολέμους, Κύριος ὄνομα  
αὐτῷ.

Ἄρματα Φαραῶ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρ-  
ριψεν εἰς θάλασσαν· ἐπιλέκτους ἀναβάτας  
τριστάτας κατεπόντισεν ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσ-  
σῃ.

Πόντω ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυ-  
θὸν ὡσεὶ λίθος.

Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ  
δεξιὰ σου χεὶρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς·  
καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας  
τοὺς ὑπεναντίους.

Ἀπέστειλας τὴν ὀργὴν σου, κατέφαγεν αὐ-  
τοὺς ὡσεὶ καλάμην.

Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ  
ὔδωρ· ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα, ἐπάγη τὰ  
κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

Εἶπεν ὁ ἐχθρός· Διώξας, καταλήψομαι, μερι-  
ῶ σκῦλα, ἐμπλήσω τὴν ψυχὴν μου, ἀνελῶ τῆ  
μαχαίρα μου, κυριεύσει ἡ χεὶρ μου.

Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐ-  
τοὺς θάλασσα· ἔδυσαν ὡσεὶ μόλυβδος ἐν ὕ-  
δατι σφοδρῶ.

Τίς ὅμοιός σοι ἐν Θεοῖς, Κύριε; τίς ὅμοιός  
σοι; δεδοξασμένος ἐν ἀγίοις, θαυμαστός ἐν-  
δόξως, ποιῶν τέρατα.

Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κατέπιεν αὐτοὺς  
γῆ.

ᾠδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου  
τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω· παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ  
σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου.

Ἦκουσαν ἔθνη, καὶ ὠργίσθησαν· ὠδῖνες ἔ-  
λαβον κατοικοῦντας Φιλιστειίμ.

Τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ, καὶ ἄρχον-  
τες Μωαβιτῶν· ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος, ἐτά-  
κησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαναάν.

Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος· με-  
γέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, ἕως  
ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου, Κύριε, ἕως ἂν πα-  
ρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος, ὃν ἐκτήσω.

Εἰσαγαγόν, καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος  
κληρονομίας σου, εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν  
σου, ὃ κατειργάσω, Κύριε, ἀγίασμα, ὃ ἠτοί-  
μασαν αἱ χεῖρές σου.

Κύριος βασιλεύων τῶν αἰώνων, καὶ ἐπ' αἰῶ-  
να, καὶ ἔτι.

Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραῶ σὺν ἄρμασι, καὶ  
ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ'  
αὐτοὺς Κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ  
υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ  
τῆς θαλάσσης.

Ζ΄. Προφητείας Σοφονίου τὸ Ἀνάγνωσμα  
(γ΄ 8-15).

Τάδε λέγει Κύριος· Ὑπόμεινόν με εἰς ἡμέραν  
ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον· ὅτι τότε με-  
ταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐ-  
τῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα Κυρί-  
ου, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. Ἐκ  
περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι  
τοὺς ἰκετεύοντάς με· υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων  
οἴσουσι θυσίας μοι.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐ μὴ καταισχυνθῆς ἐκ  
πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου, ὧν ἠσέβη-  
σας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ  
φαυλίσματα τῆς ὑβρεώς σου, καὶ οὐκέτι μὴ  
προσθῆς τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅ-  
γιόν μου. Καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν πρᾶ-  
ον καὶ ταπεινόν· καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ  
τοῦ ὀνόματος Κυρίου οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰσ-  
ραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν, καὶ οὐ λα-  
λήσουσι μάταια, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἐν τῷ

στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών, κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου, καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλήμ. Περιεῖλε Κύριος τὰ ἀδικήματά σου· λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· Βασιλεὺς Ἰσραὴλ Κύριος ἐν μέσῳ σου· οὐκ ὄψει κακὰ οὐκέτι.

### Η'. Βασιλειῶν τρίτης τὸ Ἀνάγνωσμα (ιζ' 8-24).

Ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιοῦ, λέγων· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδωνίας, καὶ κατοικήσεις ἐκεῖ· ἰδοὺ ἐντέλλομαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρα τοῦ διατρέφειν σε. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεφθὰ, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγε ξύλα. Καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Λάβε δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Λήψη δὴ μοι καὶ ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρὶ σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Ζῆ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δραξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὕδρῳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καμψάκῃ· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι, καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἠλιοῦ· Θάρσει, εἰσελθε, καὶ ποιήσον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποιήσόν μοι ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐκεῖθεν, καὶ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτων· ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ. Ἡ ὕδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει, ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνή, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλιοῦ· καὶ ἦσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτός, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ ὕδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπε, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἠλαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιοῦ.

Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἠρρώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀρρώστια αὐτοῦ κραταῖα σφόδρα, ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιοῦ· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; εἰσηλθες πρὸς με τοῦ ἀναμνήσαι τὰς ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου; Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα· Δός μοι τὸν υἱόν σου· καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῶον, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμησεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοῦ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· Οἶμοι Κύριε! ὁ μάρτυς τῆς χήρας, μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς. Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρίς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτό. Καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἀνεβόησε τὸ παιδάριον· καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερώου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ· Βλέπε, ζῆ ὁ υἱός σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιοῦ· Ἴδου ἔγνωκα, ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ εἶ σὺ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

### Θ'. Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα (ξα' 10 - ξβ' 5).

Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκε μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ· καὶ ὡς γῆν αὐξοῦσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ ἐκβλαστάνει, οὕτως ἀνατελεῖ Κύριος δικαιοσύνην, καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλήμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται. Καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου· καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινόν, ὃ ὁ Κύριος ὀνομάσει αὐτό· καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ Κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ Θεοῦ σου. Καὶ οὐκέ-



τι κληθήση, Καταλελειμμένη, και ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι, Ἐρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται, Θέλημα ἐμόν, και τῆ γῆ σου, Οἰκουμένη· ὅτι εὐδοκήσει Κύριος ἐν σοί, και ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. Και ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ· και ἔσται, ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ σοί.

### Γ'. Γενέσεως τὸ Ανάγνωσμα (κβ' 1-18).

Ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ Θεὸς ἐπείραζε τὸν Ἀβραάμ, και εἶπεν αὐτῷ· Ἀβραάμ Ἀβραάμ· και εἶπεν· Ἴδου ἐγώ. Και εἶπε· Λάβε τὸν υἱὸν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, και πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, και ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἐπὶ ἐν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι εἶπω.

Ἀναστὰς δὲ Ἀβραάμ τὸ πρῶτῷ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας, και Ἰσαάκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· και σχίσας ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη· και ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῆ ἡμέρα τῆ τρίτῃ. Και ἀναβλέψας Ἀβραάμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν· και εἶπεν Ἀβραάμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου· ἐγὼ δὲ και τὸ παιδάριον, διελευσόμεθα ἕως ὧδε· και προσκυνήσαντες, ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

Ἐλαβε δὲ Ἀβραάμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως, και ἐπέθηκεν Ἰσαάκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβε δὲ μετὰ χειρᾶς τὸ πῦρ, και τὴν μάχαιραν· και ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα. Εἶπε δὲ Ἰσαάκ πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Πάτερ· Ὁ δὲ εἶπε· Τί ἐστι τέκνον; Εἶπε δὲ· Ἴδου τὸ πῦρ και τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκάρπωσιν; Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Ὁ Θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὀλοκάρπωσιν, τέκνον.

Πορευθέντες δὲ ἀμφοτέροι ἅμα, ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· και ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραάμ θυσιαστήριον, και ἐπέθηκε τὰ ξύλα· και συμποδίσας Ἰσαάκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων· και ἐξέτεινεν Ἀβραάμ

τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάζει τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

Και ἐκάλεσε αὐτὸν Ἄγγελος Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, και εἶπεν αὐτῷ· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἴδου ἐγώ· και εἶπε· Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσης αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνω, ὅτι φοβῆσθαι τὸν Θεόν, και οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. Και ἀναβλέψας Ἀβραάμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε· και ἰδοὺ, κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σαβὲκ τῶν κεράτων· και ἐπορεύθη Ἀβραάμ, και ἔλαβε τὸν κριόν, και ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἀντὶ Ἰσαάκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Και ἐκάλεσεν Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κύριος εἶδεν, ἵνα εἴπωσι σήμερον· Ἐν τῷ ὄρει Κύριος ὤφθη.

Και ἐκάλεσεν Ἄγγελος Κυρίου τὸν Ἀβραάμ δεῦτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων· Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος· οὗ ἕνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, και οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ, ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογῆσω σε, και πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, και ὡς τὴν ἄμμον, τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης· και κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων· και ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

### ΙΑ'. Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ανάγνωσμα (ξα' 1-10).

Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἵάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν, και τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν και ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, δοθῆναι τοῖς πενθοῦσι Σιών δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσι, καταστολὴν δόξης, ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· και κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα Κυρίου εἰς δόξαν· και οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίους, ἐξηρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, και καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους ἐξηρημωμένας εἰς γε-

νεάς. Καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς, ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες, καὶ ἀμπελουργοί. Ὑμεῖς δὲ Ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοὶ Θεοῦ· ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε, καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμάσθήσεσθε. Οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος, ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην, καὶ μισῶν ἄρπαγμα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίους, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. Καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὄρων αὐτούς, ἐπιγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ Θεοῦ, καὶ εὐφροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ Κύριον.

#### **IB'.** Βασιλειῶν τετάρτης τὸ Ἀνάγνωσμα (δ' 8-37).

Ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἐλισσαιὲ εἰς Σωμάν· καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον· καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν, ἐξέκλινε τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν ἄρτον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· Ἴδου δὴ ἔγνω, ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διὰ παντός· ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῶν, τόπον μικρόν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.

Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ εἰσηλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῶν, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανίτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν· καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰπὸν δὴ πρὸς αὐτήν· Ἴδου ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην· τί δεῖ ποιησαί σοι; εἰ ἔστι λόγος σοι πρὸς τὸν Βασιλέα ἢ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου ἐγὼ εἰμι οἴκῳ ἡσυχάζουσα. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζί· Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῆ; καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῆ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης. Καὶ εἶπε· Κάλεσον αὐτήν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη

παρὰ τὴν θύραν. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ πρὸς αὐτήν· Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὥρα αὐτῆ ὡς ἡ ζῶσα καὶ σύ, περιειληφυῖα υἱόν. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ κύριε, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτήν Ἐλισσαιέ.

Καὶ ἠνδρύνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο ἠνίκα ἐξῆλθε τὸ παιδάριον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, πρὸς τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Τὴν κεφαλὴν μου, τὴν κεφαλὴν μου. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· Ἄρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ. Καὶ ἦραν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ· καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἀνήνεγκεν αὐτόν, καὶ ἐκοίμησεν αὐτόν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπέκλεισε κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἀπόστειλον δὴ μοι ἐν τῶν παιδαρίων, καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω. Καὶ εἶπε· Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτόν σήμερον· οὐ νεομηνία, οὐδὲ Σάββατον. Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη. Καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον, καὶ εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς· Ἄγε, καὶ πορεύου· μὴ ἐπίσχησ μοι τοῦ ἐπιβῆναι, ὅτι ἐὰν εἶπω σοι· δεῦρο, καὶ πορεύσῃ, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον.

Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἐλισσαιὲ ἐρχομένην αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς Γιεζί, τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ἴδε ἡ Σωμανίτις ἐκείνη· νῦν δράμε εἰς ὑπάντησιν αὐτῆς, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ· Εἰρήνη σοι· εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου· εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ ἠγγισε Γιεζὶ ἀπόσασθαι αὐτήν. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· Ἄφες αὐτήν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῆ, καὶ Κύριος ἀπέκρυσεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ ἠτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ Κυρίου μου, ὅτι οὐκ εἶπον, οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ;

Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ τῷ Γιεζί· Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο· ὅτι ἐὰν εὔρης ἄνδρα, οὐκ εὐλογήσεις αὐτόν· καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἄνθρωπος, οὐκ ἀποκριθῆσιν αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου· Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου· Ζῆ Κύριος, καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἀνέστη Ἐλισσαιέ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ Γιεζί διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκε τὴν βακτηρίαν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς ἀπαντησιν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ λέγων· Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.

Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸν οἶκον· καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκός, κεκοιμημένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο αὐτῶν, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον· καὶ ἀνέβη, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἔθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν αὐτό, καὶ διέκαμψεν ἐπ’ αὐτόν, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου. Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν, καὶ ἔνθεν· καὶ ἀνέβη, καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἐπτάκις· καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

Καὶ ἐξεβόησεν Ἐλισσαιὲ πρὸς Γιεζί, καὶ εἶπε· Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανίτιν ταύτην· καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· Λάβε τὸν υἱόν σου. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνή, καὶ ἔπεσε παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν υἱόν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν.

### ΙΓ΄. Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα (ξγ΄ 11 - ξδ΄ 5).

Τάδε λέγει Κύριος· Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς γῆς τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; Ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωϋσῆν, ὁ βραχίον τῆς δόξης αὐτοῦ; κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐ-

τοῦ, ποιῆσαι αὐτῷ ὄνομα αἰώνιον. Ἦγαγεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀβύσσου, ὡς ἵππον δι’ ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου· κατέβη πνεῦμα παρὰ Κυρίου, καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου, τοῦ ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης.

Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ δόξης σου· ποῦ ἐστὶν ὁ ζῆλος σου, καὶ ἡ ἰσχὺς σου; ποῦ ἐστὶ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῶν οἰκτιρισμῶν σου, ὅτι ἠνέσχου ἡμῶν; Σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραὰμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σύ, Κύριε πατὴρ ἡμῶν, ῥῦσαι ἡμᾶς.

Ἀπ’ ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ’ ἡμᾶς ἐστὶ. Τί ἐπλάνησας ἡμᾶς, Κύριε, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου, ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου· οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἀγίασμά σου· ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ’ ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρξας ἡμῶν, οὐδὲ ἐκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ’ ἡμᾶς.

Ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακῆσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερόν ἐσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθήσονται, ὅταν ποιεῖς τὰ ἔνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη. Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον Θεόν, πλήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεος· συναντήσεται γὰρ τοῖς ὑπομένουσι, καὶ τοῖς ποιούσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται.

### ΙΔ΄. Προφητείας Ἱερεμίου τὸ Ἀνάγνωσμα (λη΄ 31-34).

Τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινὴν· οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ



οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, φησὶ Κύριος· ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· διδοὺς δῶσω νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γνωθὶ τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἴλεως ἔσομαι ἐπὶ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

**ΙΕ΄. Προφητείας Δανιὴλ τὸ Ἀνάγνωσμα  
(γ' 1-23 καὶ ὕμνος τῶν Τριῶν Παίδων).**

Ἐτους ὀκτωκαιδεκάτου, Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσοῦν· ὕψος αὐτῆς πήχεων ἐξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ· καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεληρᾶ, ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. Καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς στρατηγούς, καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους, καὶ τυράννους, καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνας, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. Καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὑπάτοι, στρατηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν, εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνας, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ εἰστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ· Ὑμῖν λέγεται, ἔθνη, λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι· Ἡ ἂν ὥρα ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε, τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν, ἣ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἤκουον οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλῶσσαι, προσεκύουν τῇ εἰ-

κόνι τῇ χρυσοῦν, ἣ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.

Τότε προσῆλθον ἄνδρες Χαλδαῖοι, καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους· καὶ ὑπολαβόντες, εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ· Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ βασιλεῦ, ἔθικας δόγμα, πάντα ἄνθρωπον, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Εἰσὶν οὖν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ, οἱ οὐχ ὑπήκουσαν, βασιλεῦ, τῷ δόγματί σου, καὶ τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσι.

Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ· καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν ἣ ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; Νῦν οὖν ἔχετε ἐτοιμῶς, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν, ἣ ἔστησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστὶ θεός, ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου;

Ἀπεκρίθησαν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ· Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι· ἔστι γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς· καὶ ἐὰν μή, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦν, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν.



Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδευαγῶ· καὶ εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἐπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῆ· καὶ ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχυῖ εἶπε, πεδήσαντας τὸν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδευαγῶ, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάρους αὐτῶν, καὶ τῆραις, καὶ περικνημῖσι, τοῖς ἐνδύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυσε· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ ἐπταπλασίως. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδευαγῶ, ἔπεσον ἐν μέσῳ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογός, ὑμνοῦντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν, καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον.

Καὶ συστὰς Ἀζαρίας, προσηύξατο οὕτω· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, εἶπεν.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετόν, καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας·

Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν· καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς·

Καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τὴν τῶν Πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ, καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν.

Ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συντηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.

Καὶ πάντα, ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας· καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ, καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα· αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθημεν τοῖς δούλοις σου, καὶ τοῖς σεβομένοις σε.

Μὴ δὴ παραδώης ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, καὶ μὴ διασκεδάσης τὴν διαθήκην σου, καὶ μὴ ἀποστήσης τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸ ἅγιόν σου· οἷς ἐλάλησας πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

Ὅτι, Δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμέν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῆ σήμερον, διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν.

Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων, καὶ προφήτης, καὶ ἠγούμενος· οὐδὲ ὀλοκαύτωσις, οὐδὲ θυσία, οὐδὲ προσφορά, οὐδὲ θυμίαμα, οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου, καὶ εὐρεῖν ἔλεος.

Ἄλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένη, καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν· ὡς ἐν ὀλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων, καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πίωνων, οὕτω γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον, καὶ ἐκτελείσθω ὀπισθὲν σου· ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σέ.

Καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμέν σοι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθά σε, καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου·

Μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου·

Ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, Κύριε.

Καὶ ἐντραπήσαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά, καὶ καταισχυνθήσαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχύς αὐτῶν συντριβεῖ·

Καὶ γνώτωσαν, ὅτι σὺ εἶ Κύριος, Θεὸς μόνος, καὶ ἐνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καίοντες τὴν κάμινον

νάφθη, καὶ πίσση, καὶ στυπῖω, καὶ κληματίδι. Καὶ διεχεῖτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἑννέα· καὶ διώδευσε, καὶ ἐνεπύρισεν, οὓς εὔρε περι τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. Ὁ δὲ Ἄγγελος Κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περι τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον· καὶ οὐχ ἤψατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, οὐδὲ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτούς. Τότε οἱ Τρεῖς, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος, ὕμνουν, καὶ εὐλόγουν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ, λέγοντες·

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου, τὸ ἅγιον, τὸ ὑπερύμνητον, καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ Ναῶ τῆς ἀγίας δόξης σου, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, ὁ καθημένος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

**Ἀνιστάμενοι δὲ ψάλλομεν εἰς ἦχον α΄.**

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας.

**Εἶτα ὁ ἀναγνώστης λέγει τοὺς στίχους τοῦ ὕμνου, μεθ' ἑκάστον δὲ αὐτῶν ψάλλομεν·** Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε...

### **ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΑΙΔΩΝ**

Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, Ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, πάγοι καὶ ψῦχος, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πάχνη καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, γῆ, ὄρη καὶ βουνοί, καὶ πάντα τὰ φυόμενα ἐν αὐτῇ, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πηγαί, θάλασσα, καὶ ποταμοί, κήτη, καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, εὐλογεῖτω Ἰσραήλ, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, Ἀνανία, Ἀζαρία, καὶ Μισαήλ, τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε, Ἀπόστολοι, Προφῆται, καὶ Μάρτυρες Κυρίου, τὸν Κύριον.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον. Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν, καὶ ὑπερυψοῦμεν, εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον. Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν, καὶ δοξολογοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

\*\*\*

## ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ,

Ὁ διάκονος· Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ α΄ χορός· Ἀμήν.

Καὶ ψάλλεται ἀντὶ τοῦ τρισαγίου ὕμνου, ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ.

Ἦχος πλ. α΄.

Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, \* Χριστὸν ἐνεδύσασθε, Ἀλληλούϊα. Ἐκ γ΄. Εἶτα·

Ὁ β΄ χορός· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ α΄ χορός· Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ β΄ χορός· Χριστὸν ἐνεδύσασθε, Ἀλληλούϊα.

Ὁ διάκονος· Δύναμις.

Ὁ α΄ χορός· Δύναμις. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε,

Ὁ β΄ χορός· Χριστὸν ἐνεδύσασθε, Ἀλληλούϊα.

Ὅταν συλλειτουργοῦν δύο ἢ περισσότεροι ἱερεῖς, ὁ ὕμνος ψάλλεται πεντάκις, ἤτοι δις ὑπὸ τῶν χορῶν, ἔπειτα ὑπὸ τῶν ἱερέων, εἶτα ὑπὸ τοῦ α΄ χοροῦ καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν ἱερέων· καὶ μετὰ τοῦτο ὁ β΄ χορός· Δόξα Πατρὶ κτλ. ὡς ἀνωτέρω.

Καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Ἀπόστολον.

\*\*\*

## Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Εἶτα ὁ ἀναγνώστης·

Προκείμενον. Ἦχος πλ. α΄. Ψαλμὸς ξε΄ (65).

Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι· ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε. (ξε΄ 4)

Στίχ. α΄. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ. (ξε΄ 12)

Στίχ. β΄. Εἶπατε τῷ Θεῷ· ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροί σου. (ξε΄ 3)

Πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα (στ΄ 3-11).

Ἀδελφοί, ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα, ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγέρθη ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. Ὁ γὰρ ἀπέθανε τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ Θεῷ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς, νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Καὶ εὐθὺς ἀντὶ τοῦ Ἀλληλούϊα ψάλλει ὁ ἱερεὺς τὸν κατωτέρω στίχον σκορπίζων δάφνας καθ' ὅλον τὸν ναόν.

Ἦχος βαρὺς. Ψαλμὸς πα΄ (81).

Ἀνάστα, ὁ Θεός, κρῖνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις, ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. (πα΄ 8)

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῶν χορῶν μεθ' ἕκαστον τῶν ἐπομένων στίχων, λεγομένων παρὰ τοῦ ἀναγνώστου χῦμα.

Στίχ. α΄. Ὁ Θεὸς ἔσθη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ. (πα΄ 1)

Στίχ. β΄. Ἔως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; (πα΄ 2)

**Στίχ. γ´.** Κρίνατε ὀρφανῶ καὶ πτωχῶ, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιοῦσατε. (πα´ 3)

**Στίχ. δ´.** Ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ ρύσασθε αὐτόν. (πα´ 4)

**Στίχ. ε´.** Οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν· ἐν σκότει διαπορεύονται· σαλευθήτωσαν πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. (πα´ 5)

**Στίχ. ς´.** Ἐγὼ εἶπα· Θεοὶ ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες· ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε. (πα´ 6-7)

## ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

**Ὁ ἱερεύς·** Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Εἰρήνη πᾶσι.

**Ὁ λαός·** Καὶ τῷ πνεύματί σου.

**Ὁ διάκονος·** Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

**Ὁ λαός·** Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

**Ὁ ἱερεύς·** Πρόσχωμεν.

**Καὶ ὁ διάκονος ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον.**

(Ματθ. κη´ 1-20).

Ὅψε σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσεισθήσαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναῖξί· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε. Δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν.

Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο

ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήνησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν κάκεῖ με ὄψονται.

Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις λέγοντες· Εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίους μέχρι τῆς σήμερον.

Οἱ δὲ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ´ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

**Ὁ λαός·** Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

**Καὶ καθεξῆς ἡ Θ. Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.**

\*\*\*

## Η ΕΚΤΕΝΗΣ ΔΕΗΣΙΣ

**Εἶτα ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεύς) τὴν ἐκτενὴ δέησιν, ὁ δὲ λαὸς εἰς ἐκάστην δέησιν τὸ Κύριε, ἐλέησον (τρὶς), εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἅπαξ.**

**Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν.**



Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου· δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος).

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, υγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῶν ἐνοριτῶν, ἐπιτρόπων, συνδρομητῶν καὶ ἀφιερωτῶν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων κτιτόρων τοῦ ἁγίου ναοῦ τούτου (τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης) καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.

Ἐτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιόντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς· Ἀμήν.

\*\*\*

#### ΔΕΗΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΩΝ

Ὁ διάκονος λέγει τὰς ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων δεήσεις, τοῦ χοροῦ λέγοντος εἰς ἐκάστην τὸ Κύριε, ἐλέησον.

Εὐξασθε, οἱ κατηχούμενοι, τῷ Κυρίῳ.

Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων δεηθῶμεν·

Ἴνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ·

Κατηχήσῃ αὐτοὺς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας·

Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης·

Ἐνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ καὶ διαφύλαξον αὐτούς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Οἱ κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Ὁ χορὸς· Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς· Ἀμήν.

Καὶ ὁ ἱερεὺς ποιήσας διὰ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου σταυρὸν ἐπὶ τοῦ εἰλητοῦ ἀποθέτει αὐτὸ εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἐξαπλοῖ τὸ εἰλητόν.

Ὁ δὲ διάκονος λέγει·

Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε· οἱ κατηχούμενοι προέλθετε· ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε· μὴ τις τῶν κατηχουμένων.

\*\*\*

#### ΔΕΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Ὁ διάκονος·

Ὅσοι πιστοί, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ χορὸς· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ διάκονος·

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Ὁ χορὸς· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ διάκονος· Σοφία.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

Καὶ πάλιν ὁ διάκονος·

Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ διάκονος·

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ διάκονος· Σοφία.

Καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἱερόν.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους σου πάντοτε φυλαττόμενοι, σοὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\*\*\*

## Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΙΩΝ ΔΩΡΩΝ

Ἄντι τοῦ συνήθους χερουβικοῦ ὕμνου ψάλλεται ὁ παρών·

Ἦχος πλ. α΄.

Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία, καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδὲν γήϊνον, ἐν ἑαυτῇ λογίζεσθω· ὁ γὰρ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, προσέρχεται σφαγιασθῆναι, καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς· προηγουῖνται δὲ τούτου, οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων, μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, \* τὰ πολυόμματα Χερουβίμ, καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφίμ, τὰς ὄψεις καλύπτοντα, καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον· Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

\* Ἐνταῦθα, διακοπτομένου τοῦ ὕμνου, γίνεται ἡ εἴσοδος τῶν τιμίων δώρων.

\*\*\*

## ΤΑ ΠΛΗΡΩΤΙΚΑ

Πληρωθέντος τοῦ Χερουβικοῦ ὕμνου λέγει ὁ διάκονος·

Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Ὅμοίως καὶ εἰς τὰς ἐφεξῆς δεήσεις.

Ἐπεὶ τῶν προτεθέντων τιμίων δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Τὴν ἐσπέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ χορός· Παράσχου, Κύριε.

Ὅμοίως καὶ εἰς τὰς ἐφεξῆς δεήσεις.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογία, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀει-

παρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

**Ὁ χορός:** Σοί, Κύριε.

**Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς προσκομιδῆς καὶ τὴν ἐκφώνησιν**

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν.

\*\*\*

### ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑ

**Ὁ ἱερεὺς:** Εἰρήνη πᾶσι.

**Ὁ χορός:** Καὶ τῷ πνεύματί σου.

**Ὁ διάκονος:** Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.

**Ὁ χορός:** Πατέρα, Υἱὸν \* καὶ ἅγιον Πνεῦμα, \* Τριάδα ὁμοούσιον \* καὶ ἀχώριστον.

**Ὁ διάκονος:** Τὰς θύρας, τὰς θύρας· ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

**Ὁ προεστὸς ἀπαγγέλλει μετὰ τοῦ λαοῦ**

**Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως.**

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων. Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας

καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

\*\*\*

### Ἡ ἉΓΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

**Ὁ διάκονος:** Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

**Ὁ α' χορός:** Ἐλεον εἰρήνης, θυσίαν αἰνέσεως.

**Ὁ ἱερεὺς:**

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν.

**Ὁ β' χορός:** Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

**Ὁ ἱερεὺς:** Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας.

**Ὁ α' χορός:** Ἐχομεν πρὸς τὸν Κύριον.

**Ὁ ἱερεὺς:** Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

**Ὁ β' χορός:** Ἄξιον καὶ δίκαιον.

**Καὶ ὁ ἱερεὺς ἀπάρχεται τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς, ἐν τέλει λέγει ἐκφώνως:**

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ἄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα.

**Ὁ α' χορός:** Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, \* πλήρης ὁ οὐρανὸς \* καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. \* Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις \* εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος \* ἐν ὀνόματι Κυρίου. \* Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

**Ὁ δὲ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπέύχεται καὶ εἶτα λέγει ἐκφώνως:**

Ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις εἰπών· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐ-

στι τὸ Σῶμα, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν.

**Καὶ πάλιν ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς, καὶ εἶτα λέγει ἐκφώνως:**

Ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις εἰπὼν· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ἐστὶ τὸ Αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν.

**Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται καὶ εἶτα λέγει ἐκφώνως:**

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέροντες κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα.

**Ὁ β' χορός:** Σὲ ὑμνοῦμεν, \* σὲ εὐλογοῦμεν, \* σοὶ εὐχαριστοῦμεν, Κύριε, \* καὶ δεόμεθά σου, ὁ Θεὸς ἡμῶν.

**Ὁ δὲ ἱερεὺς κλινὰς τὴν κεφαλὴν μετὰ πάσης κατανύξεως εὐχεται, σφραγίζει τὰ τίμια δῶρα, εἶτα ἐπεύχεται καὶ θυμιῶν τρεῖς ἐκ γ' τὰ ἅγια λέγει ἐκφώνως:**

Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

**Ὁ χορὸς τὸ κάτωθι μεγαλυνάριον:**

Ἐπὶ σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη, \* πᾶσα ἡ κτίσις, \* ἀγγέλων τὸ σύστημα \* καὶ ἀνθρώπων τὸ γένος, \* ἡγιασμένε ναὲ \* καὶ παράδεισε λογικέ, \* παρθενικὸν καύχημα, \* ἐξ ἧς Θεὸς ἐσαρκώθη \* καὶ παιδίον γέγονεν \* ὁ πρὸ αἰῶνων ὑπάρχων Θεὸς ἡμῶν \* τὴν γὰρ σὴν μήτραν \* θρόνον ἐποίησε \* καὶ τὴν σὴν γαστέρα \* πλατυτέραν οὐρανῶν ἀπειργάσατο. \* Ἐπὶ σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη, \* πᾶσα ἡ κτίσις· δόξα σοι.

**Καὶ πάλιν ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς, καὶ εἶτα λέγει ἐκφώνως:**

Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶον, ἐντιμον, ὑ-

γαῖα, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας.

**Ὁ χορός:** Κύριε, ἐλέησον.

**Ὁ διάκονος:** Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει, καὶ πάντων καὶ πασῶν.

**Ὁ χορός:** Καὶ πάντων καὶ πασῶν.

**Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν:**

Καὶ δὸς ἡμῖν, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν.

**Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαόν:**

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.

**Ὁ χορός:** Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

\*\*\*

## ΔΕΗΣΕΙΣ - Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

**Ὁ διάκονος:** Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

**Ὁ χορός:** Κύριε, ἐλέησον. Ὁμοίως καὶ εἰς τὰς ἐφεξῆς δεήσεις.

Ἐπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων τιμίων δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν θεῖαν χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος δεηθῶμεν.

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθῶμεθα.

**Ὁ χορός:** Σοί, Κύριε.

**Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν:**



Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παρρησίας, ἀκατακρίτως τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαι σὲ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα καὶ λέγειν·

Ὁ προεστὼς ἀπαγγέλλει μετὰ τοῦ λαοῦ·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\*\*\*

### ΚΕΦΑΛΟΚΛΙΣΙΑ

Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαόν· Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ χορός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ χορός· Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\*\*\*

### ΥΨΩΣΙΣ - ΚΛΑΣΙΣ - ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ

Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται καὶ προσκυνεῖ τρις λέγων καθ' ἑαυτόν· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με.

Εἶτα ὁ διάκονος ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν.

Καὶ ὁ ἱερεὺς ὑψῶν τὸν ἅγιον Ἄρτον ἐκφωνεῖ·

Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Ὁ χορός· Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς. Ἀμήν.

Καὶ ψάλλει τὸ κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας·

Κοινωνικόν. Ἦχος α'. (Ἐκλογή).

Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος, καὶ ἀνέστη σῶζων ἡμᾶς. Ἀλληλούϊα.

Οἱ στίχοι.

Στίχ. α'. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτήρι ἡμῶν. (ἠδ' 1)

Στίχ. β'. Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. (ἠε' 11)

Στίχ. γ'. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος. (ἠζ' 1)

Στίχ. δ'. Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. (ἠδ' 3)

Στίχ. ε'. Παρεδόθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. (Ῥωμ. δ' 25)

Στίχ. ς'. Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. (Α' Κορ. ιε' 20)

Στίχ. ζ'. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί. (Ψαλμ. ριζ' 1)

Στίχ. η'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ. (ρς' 12)

Στίχ. θ'. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα Κυρίου. (ριβ' 3)

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος, καὶ ἀνέστη σῶζων ἡμᾶς. Ἀλληλούϊα.

Μετὰ τὴν μετάληψιν τῶν ἐν τῷ βήματι ὁ διάκονος ἐμβάλλει εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον τὰς μερίδας τοῦ ἁγίου Ἄρτου καὶ ἐκφωνεῖ πρὸς τὸν λαόν·

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Και ὁ ἱερεὺς μεταδίδει εἰς ἕνα ἕκαστον διὰ τῆς λαβίδος.

Μετὰ δὲ τὴν θεῖαν μετάληψιν, εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς τὸν λαὸν λέγων·

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

Ὁ χορός, ἀντὶ τοῦ· Εἶδομεν·

Ἦχος β΄.

Μνήσθητι εὐσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Εἰς τό· Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

Ἦχος β΄.

Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν \* αἰνέσεώς σου, Κύριε, \* ὅπως ἀνυμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, \* ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς \* τῶν ἁγίων σου μετασχεῖν μυστηρίων· \* τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ σῶ ἁγιασμῷ, \* ὅλην τὴν ἡμέραν \* μελετῶντας τὴν δικαιοσύνην σου. \* Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα.

\*\*\*

## ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Ὁ διάκονος·

Ὁρθοί· μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Τὴν ἐσπέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ χορός· Σοί, Κύριε.

Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχαριστήριον εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·

Καὶ λέγων τοῦτο λαμβάνει τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ ποιήσας δι' αὐτοῦ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ἤδη διπλωθέντος εἰλητοῦ ἐπιθέτει αὐτὸ ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ χορός· Ἀμήν.

\*\*\*

## ΑΠΟΛΥΣΙΣ

Ὁ ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ὁ χορός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ χορός· Κύριε, ἐλέησον.

Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξελθὼν τῆς Ὁραίας Πύλης ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ τὴν εὐχὴν ταύτην·

Ὁ θυσίαν αἰνέσεως καὶ λατρείαν εὐάρεστον, τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον θυσίαν προσδεχόμενος παρὰ τῶν ἐπικαλουμένων σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀμνὸς καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὁ μόσχος ὁ ἄμωμος, ὁ μὴ δεχόμενος ἁμαρτίας ζυγὸν καὶ τυθεὶς δι' ἡμᾶς ἐκόν· ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος, τοὺς δὲ ἐσθιόντας ἁγιάζων· ὁ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἔκουσίου πάθους σου καὶ τῆς ζωοποιοῦ τριήμερου ἐγέρσεώς σου κοινωνοὺς ἡμᾶς ἀναδείξας τῶν ἀρρήτων καὶ ἐπουρανίων καὶ φρικτῶν σου μυστηρίων, τοῦ ἁγίου σου Σώματος καὶ τοῦ τιμίου σου Αἵματος· τήρησον ἡμᾶς τοὺς δούλους σου, τοὺς διακόνους καὶ τοὺς πιστοὺς ἡμῶν βασιλεῖς καὶ τὸν φιλόχριστον στρατὸν καὶ τὸν περιστῶτα λαὸν ἐν τῷ σῶ ἁγιασμῷ.

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ καιρῷ μελετᾶν τὴν σὴν δικαιοσύνην, ὅπως, πρὸς τὸ σὸν θέλημα ὀδηγηθέντες καὶ τὰ εὐάρεστά σοι ποιήσαντες, ἄξιοι γενώμεθα καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως, ὅταν ἐλεύση κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Τοὺς ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀ-

δελφούς ἡμῶν ἀνάρρυσαι, τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ ἐπίσκεψαι, τοὺς ἐν κινδύνοις θαλάσσης κυβέρνησον καὶ τὰς προαναπαυσαμένας ψυχὰς ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου ἀνάπαυσον, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, καὶ πάντων τῶν δεομένων τῆς σῆς βοηθείας ἐπάκουσον.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν. **Καὶ ψάλλει εἰς ἤχον β'.**

Εἷη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον \* ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. (τρὶς)

**Ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπέρχεται εἰς τὴν Πρόθεσιν καὶ λέγει χαμηλοφώνως τὴν εὐχὴν ἐν τῷ συστῆλαι τὰ ἅγια καὶ τὴν ἐκφώνησιν.**

**Ὁ διάκονος:** Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

**Ὁ χορός:** Κύριε, ἐλέησον.

**Ὁ ἱερεὺς εὐλογῶν τὸν λαόν:**

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπία, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ὁ χορός:** Ἀμήν.

**Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν:**

Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητροῦ, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, ἰκεσίαις τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλέησαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

**Ὁ λαός:** Ἀμήν.

\*\*\*\*\*

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Ἄμωμος. Ψαλμὸς ρη' (118)**

**Στάσις πρώτη.**

Ἀλληλουῖα.

**Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου. 2 μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ· ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν. 3 οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. 4 σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. 5 ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου. 6 τότε οὐ μὴ αἰσχυρθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. 7 ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. 8 τὰ δικαιώματά σου φυλάξω· μὴ με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. ~ 9 Ἐν τίνι κατορθῶσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. 10 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζητήσά σε· μὴ ἀπόση με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. 11 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυσα τὰ λόγια σου, ὅπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοι. 12 εὐλογητὸς εἶ, Κύριε· δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. 13 ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου. 14 ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ. 15 ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχῆσω καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς σου. 16 ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. ~ 17 Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου· ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. 18 ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου. 19 πάροικος ἐγὼ εἶμι ἐν τῇ γῆ· μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. 20 ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. 21 ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις· ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. 22 περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα. 23 καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχον-**

τες και κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου. **24** και γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστι, και αἱ συμβουλῖαι μου τὰ δικαιώματά σου. ~ **25** Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. **26** τὰς ὁδοὺς μου ἐξήγγειλα, και ἐπήκουσάς μου· δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. **27** ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με, και ἀδολεσχῆσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου. **28** ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας· βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. **29** ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ και τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. **30** ὁδὸν ἀληθείας ἠρετισάμην και τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. **31** ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου, Κύριε· μὴ με καταισχύνης. **32** ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου. ~ **33** Νομοθέτησόν με, Κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, και ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός. **34** συνέτισόν με, και ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου και φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλη καρδίᾳ μου. **35** ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. **36** κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου και μὴ εἰς πλεονεξίαν. **37** ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. **38** στῆσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. **39** περιελε τὸν ὄνειδισμόν μου, ὃν ὑπόπτεισα· ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. **40** ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με. ~ **41** Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, Κύριε, τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου. **42** και ἀποκριθήσομαι τοῖς ὄνειδίζουσί μοι λόγον, ὅτι ἠλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. **43** και μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα. **44** και φυλάξω τὸν νόμον σου διαπαντός, εἰς τὸν αἰῶνα και εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. **45** και ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. **46** και ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων και οὐκ ἠσχυρόμην. **47** και ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγάπησα σφόδρα. **48** και ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ἃς ἠγάπησα, και ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί σου. ~ **49** Μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ

δούλῳ σου, ὧν ἐπήλπισάς με. **50** αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με. **51** ὑπερήφανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. **52** ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος, Κύριε, και παρεκλήθην. **53** ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἀμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. **54** ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου. **55** ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, και ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. **56** αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ~ **57** Μερὶς μου εἶ, Κύριε, εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου. **58** ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλη καρδίᾳ μου· ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου. **59** διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου και ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. **60** ἠτοιμάσθην και οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου. **61** σχοινία ἀμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, και τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. **62** μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαι σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. **63** μέτοχος ἐγὼ εἶμι πάντων τῶν φοβουμένων σε και τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. **64** τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. ~ **65** Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου, Κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. **66** χρηστότητα και παιδείαν και γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. **67** πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. **68** χρηστὸς εἶ σύ, Κύριε, και ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. **69** ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλη καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου. **70** ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα. **71** ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπεινώσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου. **72** ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου και ἀργυρίου.

**Δόξα...** Καὶ νῦν... Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, δόξα σοι ὁ Θεός, **Μετανοίας (γ)**. Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον. **Δόξα...** Καὶ νῦν...



## Στάσις δευτέρα

**73** Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. **74** οἱ φοβούμενοί σε ὄψονται με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπιστα. **75** ἔγνω, Κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεία ἐταπείνωσάς με. **76** γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου. **77** ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν. **78** αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδολεσχῆσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. **79** ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. **80** γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαίωμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυθῶ. ~ **81** Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπιστα. **82** ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου λέγοντες· πότε παρακαλέσεις με; **83** ὅτι ἐγενήθην ὡς ἄσκος ἐν πάχνῃ· τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. **84** πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν; **85** διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου, Κύριε. **86** πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι. **87** παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῆ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου. **88** κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου. ~ **89** Εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ. **90** εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου· ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει. **91** τῇ διατάξει σου διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά. **92** εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου. **93** εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐζήσάς με. **94** σὸς εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. **95** ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με· τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. **96** πάσης συντελείας εἶδον πέρας· πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. ~ **97** Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, Κύριε· ὅλην τὴν

ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. **98** ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἐστίν. **99** ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. **100** ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. **101** ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου. **102** ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. **103** ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. **104** ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα· διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. ~ **105** Λύχνος τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. **106** ὥμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. **107** ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· Κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. **108** τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ, Κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με. **109** ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. **110** ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. **111** ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν. **112** ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν. ~ **113** Παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. **114** βοηθός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ· εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπιστα. **115** ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ μου. **116** ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ ζῆσόν με, καὶ μὴ καταισχύνης με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. **117** βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαίωμασί σου διαπαντός. **118** ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. **119** παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου. **120** καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου· ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. ~ **121** Ἐποίησα κρῖμα καὶ δικαιοσύνην· μὴ παραδῶς με τοῖς ἀδικοῦσί με. **122** ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν· μὴ

συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. **123** οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. **124** ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἔλεός σου καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. **125** δοῦλός σου εἰμι ἐγώ· συνέτισόν με, καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. **126** καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ· διεσκέδασαν τὸν νόμον σου. **127** διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον. **128** διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. **129** Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου· διὰ τοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου. **130** ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. **131** τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἴλκυσα πνεῦμα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.

**Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀλληλουῖα, Ἀλληλουῖα, Ἀλληλουῖα, δόξα σοι ὁ Θεός, Μετανοίας (γ'). Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον. Δόξα... Καὶ νῦν...**

### Στάσις τρίτη

**132** Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. **133** τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία. **134** λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. **135** τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δούλόν σου καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. **136** διεξόδους ὑδάτων κατέδυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. ~ **137** Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου. **138** ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα. **139** ἐξετέξέ με ὁ ζῆλός σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. **140** πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό. **141** νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος· τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. **142** ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. **143** θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὔροσάν με· αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου. **144** δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα· συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι. ~ **145** Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου· ἐπάκουσόν

μου, Κύριε, τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. **146** ἐκέκραξά σοι· σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου. **147** προέφθασα ἐν ἀωρία καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. **148** προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ μελετᾶν τὰ λόγια σου. **149** τῆς φωνῆς μου ἄκουσον, Κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κριμά σου ζῆσόν με. **150** προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομία, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. **151** ἐγγὺς εἶ, Κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια. **152** κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά. ~ **153** Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. **154** κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με· διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με. **155** μακρὰν ἀπὸ ἀμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν. **156** οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, Κύριε· κατὰ τὸ κριμά σου ζῆσόν με. **157** πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με· ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα. **158** εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου οὐκ ἐφυλάξαντο. **159** ἴδε, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα· Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με. **160** ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ~ **161** Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδίᾳ μου. **162** ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγια σου ὡς ὁ εὐρίσκων σκῦλα πολλά. **163** ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. **164** ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. **165** εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. **166** προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, Κύριε, καὶ τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα. **167** ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα. **168** ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, Κύριε. ~ **169** Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, Κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. **170** εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου, Κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με. **171** ἐξερευξάνοντο τὰ χεῖλη μου ὕμνον, ὅταν διδάξης με τὰ δικαιώματά σου.

172 φθέγγαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη. 173 γενέσθω ἡ χεὶρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠρετισάμην. 174 ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, Κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστὶ. 175 ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. 176 ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός· ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν τοῦ Ἀμώνου στιχολογίαν, ψάλλομεν τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια.

\* \* \* \* \*